

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mescu.

Velja popošti
4d. 30.kr. na leto.

Štev. 8. V Celovcu 15. avgusta 1871. XX. tečaj.

Pridiga za XIV. pobinkoštno nedeljo.

(O iskanji božjega kraljestva; gov. R. M.)

„Iščite tedaj naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo priverženo“. Mat. 6, 33.

(Konec).

3. Da se tudi nam taka ne zgodi, nikar svojega srca ne navezujemo na posvetne reči in pozemelske dobrote; temveč iščimo po Jezusovi zapovedi naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo nam bo naverženo, to je: prizadevajmo si pred vsem drugim zvesto spolnovati svete božje zapovedi in sveto božjo voljo, ter skrbeti za božjo čast in svoje zveličanje; in vse drugo nam bo Gospod navergel, kar nam je namreč potrebno za časno življenje. To storimo vsak po svojem stanu:

Iščite božjega kraljestva in njegove pravice, starši, gospodarji, učeni, predpostavljeni! Vsakemu zmed vas je po njegovem stanu in po njegovi službi nekoliko polja božjega kraljestva odmerjenega in izročenega; in kakšen sad na njem raste, je večidel v vaših rokah. Če je dober, zlahten sad, bo Bog sam vaše plačil; če je pa ternje in osat, ki se v ogenj verže, bo ogenj vas poprej požgal, kot druge.

Visoki in bogati! iščite tudi vi naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, ter bodite ponižnega zadržanja in pohlevnega

življenja. Bodite zvesti hišniki gospodovi, ter si obračajte premoženje v svojo pravo srečo in bližnjemu v prid, sebi in drugim v zveličanje.

Iščite božjega kraljestva in njegove pravice, vi ubogi! ki od dela svojih rok živite, in nimate družega, kakor kar si zaslužite z ožuljenimi rokami in potnim obrazom, ali kar vam za delo ne več zmožnim podarujejo usmiljeni ljudje. Ohranite si čisto vest, pridno delajte, zvesto molite, v Boga zaupajte tudi v terpljenju in težavah; z malim, kar imate, zadovoljni bodite; bogatih nikar ne zavidajte; in bote imeli nebesa na tem svetnu, to je: dušni pokoj, kterega ne preplača zlato in srebro celega sveta, nebesa na unem svetu, kakor jih usmiljeni Jezus ubogim in stiskanim, žalostnim in jokajočim, lačnim in žejnim pravice pred vsem drugim obeta.

Iščite božjega kraljestva in njegove pravice sosebeno ve, keršanske matere! Na vas je zastavljeno upanje boljših časov. Ve dajete mladini prvo hrano za telo, dajajte jej tudi prvi živež za dušo, ter jo napajajte z mlekom svete vere in pobožnega duba. Kar ve vtisnite v mlado dušo od Boga in njegovega kraljestva, to se globoko vkorenini v njej. Če to zlahtno setev v poznejšem času tudi blato sveta zalije; ob pravi uri bo le vendar spet pognala, ozelenela in sad zveličanja obrodila. Bodi vam pri tem čista mati Gospodova v zgled in podpora.

Iščimo božjega kraljestva in njegove pravice vsi od kraja, ter se marljivo poganjajmo za božjo čast in svoje zveličanje, in bo se tudi nad nami spolnila obljuba Jezusova, da nam bo zraven večne tudi časna sreča v del.

S k l e p.

Jakob Benignus Bosuet, rojen v Burgundiji (27. septembra leta 1627.) od zlahtnih in imenitnih staršev, je bil eden naj bolj slovečih bogoslovcev (učenikov duhovskih) na Francozkem. Kralj Ludovik XIV. dal mu je svojega naslednika, mladega kraljeviča, v izrejo. Leta 1681. pa ga je izvolil Moškega (Meaux) škofa.

Bosuetov posebni prijatelj bil je Rancé, opat kloštra Latrapeškega (la Trappe), kterega je imenoval svojega „svetega prijatla“, in ga je kakih pet ali šestkrat hodil obiskovat v njegovo Trapeško samoto, se ž njim kaj pogovoriti.

Iz ljubezni do tega svojega „svetega prijatla“ je dal Bosuet

v neki kapelici klosterske cerkve v poveličanje svetega božičnega praznika jaslice postaviti na svoje stroške, in je bil tudi sam tjo prišel, delo ogledovat.

Bilo je ravno na predan svetega božičnega praznika, ko je delavce izplačeval, ki so jaslice postavljali. Čvetero jih je bilo. Prijazno jih Bosuet pogleduje in pravi: „Za božič sem verb tega še vsakemu dar namenil, toda s tem, da si ga vsak sam izbere!“

Delavci se čudijo in radovedni gledajo na mizo, ki je bila s pertom prekrita.

Škof pertič privzdignejo, ter pravijo: „Vsak med vami ima na izbero, vzeti si ali eden zlat (cekin) ali pa ene bukve življenja svetnikov v božični dar“.

Pervi rokodelec seže kar bitro in skor samopašno po zlatu; za bukve se ne zmeni, ter pravi: „Bukve bi mi ne pomagale veliko, ker ne znam ravno gladko brati“.

Tudi drugi delavec vzame zlat, ter se izgovarja in pravi: „Si bom gorko suknjo kupil, da se varujem merzle zime“.

Ravno tako je tretji rokodelec stegnil po zlatu poželjivo svojo roko s tem pridevkom (pristavkom): „za ta denar si bom kupil derv (kurjave) za zimo!“

Škof dajo slehernemu denar, kakor si ga je bil izvolil.

Zdaj pride četerti delavec na versto, ki je bil, po vnanjem soditi, še neoženjen. Plah pogleduje mladeneč zdaj leskeči denar, zdaj lepo vezane bukve. Na zadnje usta odpre in pošepeta: „Doma imam staro, slepo mater, ki so sicer zlo zlo sirotni, in bi si vtegnili s tem zlatom za dalj časa v tej ali uni reči kaj priboljšati; toda moja mati so tudi prav pobožni, in vem, da jih bom močno razveseljeval, ako jim bom o dolgih zimskih večerih bral kaj podbudnega in tolažljivega o ljubih božjih svetnikih!“

Pri teh besedah škofu solza v očih zaigra. — Vzamejo bukve, ter jih dajo vrednemu sinu; in ko mu jih izročujejo, jih odpró, — in glej! — v prednjo platnico na notranjo stran je bilo vvezanih šest zlatov (cekinov). O kako se je začudil mladeneč! Še bolj pa so stermeli in se sami nase jezili uni trije delavci, ko so škof na to tudi pri unih treh bukvah platnice privzdignili, in je bilo v vsako po šestero zlatov vdelenih, in so spet besedo povzeli, rekoč:

„Poglejte! poskusil sem vas: ali večno ali časno bolj obraj-

tate? Trije med vami so si časno izvolili! Hotel sem vam pa resnico Jezusovih besed: „Iščite naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo naverženo“ — v malem razkazati; zakaj glejte! v vsake teh bukev je bilo po šest zlatov na notranjo stran spredne platnice vdelenih za tistega, kateri bi si bukve izvolil. — Vi pa ste namesto bukev radovoljno izvolili vsak svoj zlat. Prav; zlat ste prejeli; obderžite tedaj, kar je časnega. Ko bi bili pa, kakor ta pobožni mladenec izvolili si naj poprej duhovno, ter bukve življenja svetnikov, bi bili, kakor on, zraven duhovnega tudi časno, to je: namesto enega — clo šest zlatov dobili. Blagor vsaki materi, ktera si je takega sina izredila! — Blagor vsakemu kristjanu, ki večno bolj obraja, kakor časno! Kjer se nahaja ljubezen do nebeškega, ondi tudi časnega blagoslova ne bo manjkalo. Bog svojih zvestih služabnikov ne zapusti!“

Trije v posvetno zaljubljeni rokodelci se odpravijo osramoteni in nezadovoljni, ter sami naše nevoljni na svoj dom. Boga-boječi mladenec pa se pred milostljivega škofa na kolena spusti, prosivši blagoslova sebi in svoji slepi materi.

O da bi kakor ta pobožni mladenec tudi mi iskali naj poprej božjega kraljestva in njegove pravice, iskali božje časti in zveličanja svoje duše; obljubim, da bi tudi nam ne manjkalo časnih darov, ki jih potrebujemo v ohranjenje sedanjega življenja.

Božji blagoslov bi nas spremljeval ves čas našega potovanja na tem svetu, dokler bi se v nebeško veselje ne preselili! Amen.

Pridiga v god vseh angeljev varhov.

(Kako mora odrasčeni človek na svoji duši otrok postati; gov.

—F—).

„Resnično vam povem, ako se ne spreoberte in niste kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo“. Mat. 18, 3.

V v o d.

Naglo nam leta našega življenja naprej tekó. Prejden se zanašamo, že se postaramo. Lasje se pobelijo, zobje pogubé, lica vpadajo in zbledé; obličje se zgerbanči, pogled skrajša, posluh službo odpoveduje; roke odrevené, noge okorne postajajo in terde in težke; sapa kratka, in sploh vsi udje nevretni prihajajo in smert se bliža z hitrim korakom. O tedaj pač marsikdo zdihuje po veselih letih ljube mladosti; toda leta mladosti so pri kraji, in žaluj, kolikor rad in kolikor bočeš, ni jih več nazaj! — Vendar vam vem pripomoček, ki vtegne tudi starega človeka pomladiti. Ali prejden vam ga nasvetujem, vas vprašam: ali bi se radi na duši ali na telesu pomladili? Na telesu! morda porečete? Toda, o nespamet! za to ga ni zeliša ne zdravila; in Gospod Bog je samemu sebi moč prideržal, naše ostarelo in velo in trohnelo telo veličastno spremeniti in lepo pomladiti, pa še le na sodnji dan! Vem pa pripomoček, ki dušo pomladi. Duša je čudna stvar, in ima skrivnostno natoro, in se lahko spremeni ali v angelja ali v hudiča, in clo sivostara duša v otroško dušo.

Kako pa se to zgodi, in se star človek na svoji duši spet pomladi in otrok postane, vam bom gledal danes razložiti, danes, v god vseh angeljev varhov, nedolžnih otročičev posebnih prijatlov. Poslušajte!

Razlaga.

1. Kristijani ljubeznivi! mislim, da vsi od kraja verujete v Jezusa Kristusa, božjega Sina? Poglejte! ta Jezus je rekel nekaj svojim učencem, in med njimi so bili nekteri že precej priletni možje: „Resnično vam povem, ako se ne spreobernete, in niste, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo“. To bi bile pač prazne besede, ko bi apostelnom in drugim Jezusovim vernikom kratko in malo mogoče ne bilo, spet v otroke se pomladiti. Ker pa Jezus ni nikoli nič neslanega govoril, in praznih besed nikoli ni delal, mora si gotovo biti, da je vsakemu tudi priletnemu človeku mogoče, otrok postati, se ve, da ne na telesu, ampak na duši. — Ozrimo se nekoliko po svetu, in našli bomo tudi med starimi ljudmi čudne prikazni: Nekteri med njimi niso le samo vsi veli in suhi, vsi zvezani in sključeni, vsi berlavi in kermežljivi, kakoršne nadloge jim namreč starost sama ob sebi seboj prinaša, in se jim vbriniti ne morejo; ampak so pri tem tudi vsi termasti in hudo-voljni, vsi čmerni in svojeglavni, ki za vsako stvarico mermrajo in godernjajo; in renčé, če le besedico zineš; in nergajo, če tudi nič ne rečeš; in so vedno vsi navtisnjeni in z nobeno rečjo ne zadovoljni, in jim nikoli nobeden ne vstreže in po volji ne stori. To so ti gerdi ljudje, stari in gerdi na telesu, še gerši pa na duši. — Je pa tudi tu ali tam kak starček ali kaka priletna ženica, ki sta vse časti in vsega spoštovanja vredna. Ako ž njima govoriš, ti bo nekama prijetno pri sercu, in želel si boš, vsak dan do njih priti, se ž njima spet kaj pomenkovati. In njih obličje se nam ne zdi tako velo vpadlo, in nagerbančeno, kakor je družih starih ljudi. In clo iz njih starega obličja sije nekaj prijaznega in ljubeznivega, In če tudi v ustih nič več zob nimata, tekó iz njih le vendar kar prijetne in svete besede, sladke, kakor dobro staro vino. In če-ravno so lica upadle, tem lepše in milejše pa so oči. Iz oči nam-reč jima sije ljubezen, ponižnost, krotkost in bogoljubnost tolikanj ljuba in prijetna, kakor tiha svetloba kresnic o mirnem poletnem večeru. In pri tem sta tolikanj poterpežljiva, in tolikanj rada dru-gim odjenjata, in sta z malim zadovoljna, in ju le skerbi, da bi drugim v nadlego ne bila; in le tolikanj rada za druge molita, in rada vbogata, kar jima rekó; in sta vedno prijazna in vesela, da

bi mislil, v njih starem telesu prebiva duša ljubeznivega otročiča. To so stari ljudje, ki so pa mladi na svojej duši.

Taka mladost na stare dni je draga žlahtna reč, ktera je človeku v velk prid. V prvič naravna človeku prijetno starost, in ljudje, ki ž njim pod eno streho živé, ga radi imajo, in mu smrti ne želé. V drugič pa je gotovo, da taka mladost človeka v nebesa pripravi. V nebesih ni starih ljudi, in jih tudi posihmalo vanje ne bo. Nebesa so otrokom namenjene. Kristus pravi: „Pustite malim k meni; njih je nebeško kraljestvo“. Prijatelj! ako hočeš tedaj v nebesa priti, moraš spet otrok postati. Toraj glej, da bo leto za letom tem mlajša in tem bolj otročja tvoja duša, tem stareje in slabeje ko ti telo prihaja. Stara, v grehah zarijevela duša ni za nebesa. Še drugim bi tam gori veselje kalila!

Kako pa začeti in kaj storiti, da se duša spet pomladi, ter lepa bela naredi, prijetna Bogu in ljudem? Poslušajte:

2. Po naših cerkvah imamo lepo navado, postavljati podobe svetnikov vernim v razgled. Tem lepši izdelana, tem živejši opisana ko je podoba, tem rajši jo oko ogleduje, tem bolj se v ogledovanje zamakne pozabivši vse zopernosti življenja in vse časne skerbi, ki mu sicer serce težé, in se zamisli v svetnikovo življenje, čegar podobo ogleduje; in se spominja na njegove lepe čednosti in svete dela, ki jih je opravljal tu na zemlji; in si zmišljuje na njegovo preobilno srečo, ki jo zdaj v nebesih vživa. Pa če tudi podoba ni tolikanj umetno izdelana, na svetnika nas le vendar opominja in nam natihoma prigovarja, da moramo nasledovati njegovo sveto življenje, in za njim hiteti po ternjevem potu proti nebesom!

Ni ga pa podobarja, kateri bi znal podobe tako lepo izdelovati, kakor jih zna izverševati in izgotoviti Gospod Bog, stvarnik vseh reči. Karkoli on stori, je storjeno neizrečeno lepo. In ker vsako uro v cerkev ne moreš, ogledovat si ondi podobe svetnikov, ti je postavil ali v tvojo lastno ali v sosedovo hišo par takih prelepkih podob, ki jih ni podobar iz kamnja izdelal ali iz lesa izrezal, ampak jih Bog sam zgotovil s svojo vsemogočno roko, da jih ogleduješ dan na dan, in posnemaš po svoji moči. Ali veš, kristijan moj! ktere so te podobe? So mali otročiči, dokler so še nedolžni. Le dobro si jih ogleduj, in tvoja stara duša naj k njim v šolo hodi. Si otožen in ti žalost razjeda serce, ravno ko snedeni červ razjeda staro drevo, ozri se na otročiča in poglej, kako veselo skaklja in prepeva, in nima nobenih skerbi, ampak vso svojo skerb na očeta in mater otrese. Ali bi ne mogel tudi ti

vse svoje skerbi na nebeškega Očeta vreči, lepo vdan v njegovo sveto voljo in zadovoljen s tem, kar ti je dal? — Ali kader se te lakomnost prijemlje, in te nevolja osiplje in se zadiraš, kader te kdo kaj poprosi, in te denar moti, da po nobeni reči tako rad roke ne izteguješ, kot po denarji in posvetnem blagu: poglej otročiča, kako rad drugim podeluje, če več ima, kakor v živež potrebuje; in če bi tudi več ne imel, ne bo do drugih terdega sereca; in nima nič denarja, in tudi po denarju nič ne vprašuje. In vendar ima morebiti otrok še veliko let živeti; ti pa morebiti le še kakih par dni; in v grobu ti ne bo več treba ne nove obleke, ne hrane, ne derv, ne luči ali kake druge take ali enake reči. — Ali če se ti nečisti ogenj v sercu vnema, ti misli vthajajo do nagnjusnih reči, ti oči švigajo po nespodobnih krajih: poglej otročiča, kako čisto in neskajeno je njegovo serce in nedolžno njegovo oko, in nič hudega in nič napčnega ne misli, če se tudi kaj nerodnega vpričo njega godi ali govori. Vendar s tem ne tajim, da bi otroku kaj tacega nikoli nič ne škodovalo; v poznejših letih mu vse to le lahko spet na misel pride, in mu je v pohujšanje in spotiko. — Ali če te nerodno poželenje v pivnico vleče in te mika po preobilni pijači, in vse svoje veselje le na jeziku in v gerlu imaš: poglej otročiča. Otrok sicer rad je, in se veseli, kader kaj boljšega dobi; pa mu ni zameriti! Otrok raste, in tedaj obilniše jedi potrebuje; pa je tudi že z bornim korunom (krömpirjem) in koscem suhega kruha zadovoljen, ako po nespametnih starših ni razvajen; in si ne želi druge pijače razun bistre studenčnice ali čiste vode iz potoka. — Ali če te napuh lovi, ter te sili, se nad druge povzdigovati in se ponašati, da si umen in bogat, in te ljudje obrajtajo, in le tebe sveta prosijo, in vselej le tvoja obvelja: pojdi in poglej otročiča, kolikanj ponižen da je, in še clo ne ve, da je ponižen; se nič ne napihuje, se z nikomur ne ponaša, in nič ne misli, da bi kaj veljal; in je vendar le tolikanj vreden, da mu je Bog sam enega naj imenitnijših duhov v varha dal! — Ali če ti že vsaka žal besedica preseda, in jo za zlo vzameš, da ti v serce zavre, ravno ko bi na živo apno vлил merzle vode; in če se ne moreš premagati, prijazen biti tistemu, ki te je ravno kar razžalil; in se ti dolgo dolgo noče v duši razjasniti, kader si razžaljen bil, in se ti zamerza vanjo obesi ravno kot tamni oblaki na nebo ob hudi uri ali o jesenskem času: poglej otročiča; le velika sila mora biti, da se bo razjezil; jezen ostati pa ne zna, in jeze držati ne more; par minut preteče in že je pozabil vse razžaljenje, in je spet ves dober in prijazen, in tudi razžaljiveca spet za ljubo ima, kakor poprej; ravno kot studenec, ki iz peščenika izvira; če ga tudi skališ, je hitro spet bister in čist. — Ali če si termast in svojogla ven, in nočeš nikogar poslušati, nobenega opominjevanja ne sprejeti; ali če si nezamolčljiv, in sčeljustaš

vse, kar ti pod zobe pride; ali če si prikrit, in drugač misliš, drugač govoriš, in zvijače kuješ, in morda clo na spovedi ovinkov iščeš: poglej otročiča, kako skerbno pri vsaki reči očeta in mater vprašuje: ali smem? ali ne smem? in kako naglo je pripravljen, vdati se ter storiti, kar mu rekó; in kako je odkritoserčen, in kar v sercu to tudi na jeziku ima; in kako pošteno ti v obličje gleda; in če se spoveduje, ve toliko grehov povedati, kakor jih marsikteri drugi, ki jih brez primere več ima, ter že dolgo na zemlji živi, povedati ne ve.

S k l e p.

Poglej, ljuba duša! tako ti bodi nedolžni otrok, ki vsak dan krog tebe skaklja, podoba svetnika, katerega posnemaj; ti bodi živa pridiga, katero pridno poslušaj in se zvesto po njej ravnaj! —

Da pa v to tudi veselje in moč zadobiš, ne bo zadosti, otroka le samo pogledovati. Moč v to si moraš poiskati pri nekem drugem, ki je tudi nekdanj otrok bil, in se nikoli postaral ni, in je njegova duša vedno mlada in nedolžna ostala in se je je vedno držala otročja ljubeznivost. Ta je Jezus Kristus, naš Gospod in Zveličar. Njega se derži, po njegovem zveličanskem nauku ravnaj, in posnemaj njegov sveti zgled. Poslušaj rad njegovo božjo besedo, ter jo zvesto premišljuj dan na dan. Pristopi večkrat k svetemu Obhajilu, pa vselej tako skerbno pripravljen, kakor bi bilo to pervikrat ali pa poslednjikrat v tvojem življenju. Moli Jezusa sleherni dan, ter prosi, naj ti da čisto serce in otročjo dušo. Jezusa, svojega Boga, se okleni, ravno kakor bi ti bil že umerl, in bi ne imel s tem svetom nobenega deleža več!

Nekdaj so basnovali (pripovedovali), da v vroči Indiji ptica prebiva, feniks po imenu. Ptica se postarala nanosi veliko germado cimetrovih vej in družega dišečega ohleščja. Germado nanašala se vsede ptica nanjo, in vroči solnčni žarki germado zažgó, da ž njo vred tudi ptica zgori. Ali iz njenega pepela se červec porodi, in iz červica mlada ptica sferfoli in zleti, ki se krepko kviško dvigne, ter leta veselo od kraja do kraja. — To pravljico obrni vsak sam nase, čegar duša se je že postarala v grehih in hudobijah, ter sožgi staro dušo v ognju prave pokore, in se ponižuj pred Bogom, kakor bi nič več vreden ne bil, kot revni červec, da postaneš ves mlad na svoji duši, in se s svojo pomlajeno dušo k Bogu povzdigneš, in nekdanj v nebesa pohitiš! Amen.

Pridiga za malo gospojnico v god rojstva Marije device.

(Katoliškega kristjana rojstne bukve; gov. G. L.)

„Bukve rodu Jezusa Kristusa, sina Davidovega“. Mat. 1, 1.

V v o d.

Med nami ljudmi je že taka, da ne moremo biti vsi enaki. Bog sam je naravnal razloček stanov, ter različno razdelil ljudem svoje dari, in pripravnega storil tega za to, unega za uno opravilo. — Pa tudi med drugimi božjimi stvarmi zagledamo enak razloček. Razloček je med zeljši in drevjem, ene so silo majhne, druge neznano velike; razloček je med živali, ene nabajamo pod nebom, druge v vodi, tretje na suhem, ki se po velikosti in podobi, po moči in urnosti neizrečeno ločijo ena od druge; razloček je clo med angelji v nebesih, v devet korov ali verst namreč jih je razdelil Bog. Razloček stanov pa je Bog naravnal, da bi bili ljudje eden drugemu v pomoč in podporo, in bi tako vsak na svojem mestu, na ktero ga je Bog postavil, boljši in popolnši prihajal. — Zato se pa tudi pametni človek nikoli ne bo sramoval svojega stanu, in ko bi bil tudi še tako nizek. Marveč je tak človek le rad še clo ponosen na svoj stan, in z veseljem pripoveduje, kar dobrega ve od svojega očeta, deda ali predveda. In tega ne nabajamo le pri žlahtnih stanovih, ampak tudi v nizkih stanovih, ljudje radi prebirejo bukve svojega rodu, ali da po do-

mače povem, se radi menijo od svojih prednikov, dedov in pred-dedov. — Današnje sv. evangelje nam napeljuje bukve rodu Jezusa Kristusa, sina Davidovega. Ali bi ne bilo prav, ko bi tudi mi enkrat pregledali bukve svojega rodu? Mi smo katoljski kristjani: Premislimo tedaj dans: 1. Rojstne bukve katoljskega kristjana, in 2. kaj se nam je iz njih učiti? Pripravite se!

Razlaga.

1. Rojstne bukve katoljskega kristjana.

Bukve rodu katoljskega kristjana, odreščenca Jezusa Kristusa Sina božjega: Bog Oče je stvaril po svoji večni ljubezni človeški rod, in človeški rod je rodil izvoljeno ljudstvo Izraelsko. Iz med Izraelskega ljudstva rodili so se preroki, in preroki so kazali (so rodili na duhovno vižo) na obljubljenega Odrešenika, ki je imel priti ob času; ko je človeški rod tičal v sužnosti nevednosti in hudobije, je rodila Marija, izvoljena Devica, Jezusa, Sina božjega, ki je postal človek in naš brat. In Jezus, Bog in človek, je poklical svoje aposteljne; aposteljni so z nauki in oznanovanjem in s sv. zakramenti rodili sveto cerkev, koja je spočela (na svet pripravila) svetnike, ki se imenujejo prijatli božji, katoljski kristjani, udje Kristusovi. — To glejte! so bukve vašega rodu, ljubi kristjani! In menim da ste vsi iz serca veseli svojega tako imenitnega rodu! —

Le pomislite, kako veličasten je naš rod, kako sveta naša žlahta!

Dovoljeno nam je, da smemo Boga imenovati svojega Očeta, Boga vsemogočnega, najmodrejšega, najsvetejšega, ki je iz nič naredil nebo in zemljo tolikanj čudno, lepo in vse tako po očetovsko ohranja, tako modro vladuje, in angelji in svetniki pred njim klečé in ga molijo. Nam katoljskim kristjanom samim je milost dana, da zamoremo Boga kot Očeta spoznati in moliti. Med tem namreč, ko revni, nevedni nevernik pred mertvimi maliki kleči in jih moli, pa jih tudi serdito razbije, če mu ne uslišijo njegove molitve; med tem, ko Jud še zmerom pričakuje od Boga, da bo mu poslal Odrešenika, in v svoji terdovratnosti clo božjo besedo postavlja na laž in le svoje termaste zmišljevanja za resnico ima; med tem, ko krivoverec tava po mraku, kteri mu zakriva solnce

(beli dan) resnice in milosti; med tem tedaj, ko vsi ti tavajo po tami nejevere ali po mraku krivovere: hodimo mi, katoljski kristjani, v svetlobi resnice, v spoznanju prave ljubezni božje smemo in zamoremo vsi veseli klicati v Boga rekoč: „Aba, ljubi Oče!“ zamoremo okušati sladkost besede Jezusove, ki pravi: „To je večno življenje, da ljudje spoznajo tebe, edinopravega, in Jezusa, katerega si poslal“. — Oh, kako oveselivno, oh, kako tolaživno je, da smemo s sladkim imenom Oče poklicati Boga, vsemogočnega, neskončno veličastnega.

Pa to še ni vse. Očefova neskončna ljubezen je nam revnim grešnim sirotam poslala svojega Sina, da je človek postal, nam v vsem enak postal razun greha. In res je prišel neskončno usmiljeni Odrešenik, je podoba hlapca nase vzel, ter človek postal, da bi nas odrešil; je naš brat postal, da bi nam spet pridobil pravico božjih otrok. — Kristjani: premislite nekoliko to svojo preobilno srečo, in se je razveseljajte. Jezus, Sin Najvišega, je zapustil sedež svojega Očeta, je na zemljo prišel in človek postal. On, pred katerim angelji in svetniki kleče in mu hvalo ženó, rekoč: „Slava bodi Jagnjetu, ki sedi na tronu! Hvala bodi Večnemu!“ On, najsvetejši, se je včlovečil, nas svoje imeenuje, za ktere je daroval kery in življenje, in jih je odkupil z drago ceno svojega terpljenja! — Veselite se, pravim, katoljski kristjani! zakaj le katoljski kristjan zamore po pravici imenovati Jezusa svojega Zveličarja. Zakaj le iz naročja svete od Jezusa postavljene cerkve mu doteka prava luč resnice, ter neskajlenih božjih naukoy, le v tej cerkvi zamore piti iz studenca gnad po sv. zakramentih; ter studenca sv. kersta, pri katerem . . . s. birm . . . s. r. Telesa . . . itd. le katoljski kristjan je s Kristusom resnično zedinjen z vezjo cerkvenega občestva, le on je vejica tistih apostoljskih mladik, ki so vraščene v pravo tertó, ktera je Kristus, naš Gospod. — O veselje nad veselje! Bog je naš Oče! Jezus, božji Sin, je naš Odrešenik, naš brat!

O kako smo pač povzdignjeni nad vse ljudstva zemlje! Mi smo zares božji otroci. Zakaj tudi sveta božja mati, mati Jezusova, je po njem naša mati, mati kristjanov. Glejte, kristjani, ki častite Marijo z otročjo ljubeznijo, s križa je Jezus svojo mater izročil tudi nam vsem v mater, ter rekel s Janezu: „Sin, glej svojo mater!“ Po njej, ker nam je rodila Kristusa, smo stopili tudi mi v božjo žlahto, in smo božji otroci postali. Nebesa so nam zdaj odperte, in božje kraljestvo je naša očetna hiša, naša domovina. Tam gori kraljujejo s Kristusom naši izvoljeni bratje, sveti očaki, preroki, aposteljni, mučenci, spoznovavci, vsi sveti škofje, cerkveni učeni, mašniki, mnihi, puščavniki, device, ktere Bog sam časti,

ker so oni častili Kristusa. Vsi ti izvoljeni svetniki v nebesih so naši bratje in naše sestre, in le naši, kar nas je katoliških kristjanov, zakaj krivoverci jih nočejo ne spoznati, ne častiti, in jih včasih še clo zaničujejo. Za naše brate in žlahtnike imamo tudi še vse katoliške kristjane po vsem svetu, s kterimi smo po kervi Kristusovi v žlahto stopili.

Poglej, ljubi kristjan! to so bukve tvojega rodu! Bog je tvoj Oče, božji Sin je tvoj brat, Marija, nebeška kraljica in božja mati je tudi tvoja mati. Angelji in svetniki so tvoji bratje. In med seboj smo si tudi v žlahti, ne toliko po Adamu, našem prvem očetu, temveč po Kristusu, čegar kri nas je zedinila v eno družino. Ne tako pa neverniki in krivoverci, ki niso deležni odrešenja Jezusovega, dokler so kot od terte odrezane mladike. — In zdaj mi povej, ljubi kristjan! ali nisi zares imeniten in veličasten, ko se znajdeš v božjem kraljestvu? — Poglej milijone zvezd gori na nebu, poglej prijazno luno in ljubo solnce nad seboj, poglej zemljo z nezmernimi lepotijami in dragocenosti na njej, poglej ves svet — kako neizrečeno veliko ceno ima! In vendar vse to nikakor ne odvaga vrednosti tvoje duše, katero je usmiljeni Bog obdaroval posebno lepo, za katero je Kristus prelival svojo kerv, za katero je stvaril Bog vse te lepotije in ves svet. Nebo in zemlja bota prešla; tvoja duša, o kristjan! pa ne bo prešla, temveč po poslednjem dnevi in vstajenji mesa sklenjena s telesom bo živela vekomaj. Katoliška cerkev je zares svet rod, sveto ljudstvo, in ves veličasten je katoliški kristjan v kraljestvu božjem. Nikar ne zavidujmo pozemljiških plemenitažev za njih pisane bukve rodu, zakaj vse imenitniše so rojstne bukve katoliškega kristjana. Ravno kar smo jih pregledali. Zdaj pa še premislimo:

2. Kaj se nam je učiti iz rojstnih bukev?

Slišali ste, kdo je naš Oče, naša mati, naš brat, naši žlahtniki.

Naš Oče je Bog, ki je neskončno svet. Svet moraš biti tudi ti, in prihajati vedno svetejši in svetejši, ljubi kristjan! drugač bi ne bil vreden, božji otrok imenovan biti. In zdaj se poprašaj, če si vreden tolake časti? Kaj bi pomagalo sinu, če se sme ponašati, da so bili njegovi spredniki tolikanj imenitnega in žlahtnega stanu, če pa sam pošteno ne živi, in nečast dela svojemu stanu z hudobnim življenjem! — Ravno tako je s kristjanom. Bog je tvoj Oče, ti pa, kristjan! moraš pokazati s svojim bogaboječim življenjem, da si svojega nebeškega Očeta vreden otrok. Ali si pa pač pravi božji otrok, dokler si ves neveren, in nedeljo one-

častuješ, starše zaničuješ, čez mero piješ, se togotiš in v sovražtvu živiš, nečistost ljubiš, goljfaš, kradeš, lažeš in obrekuješ? Nikakor ne; ne božji, temveč peklenski otrok je, kdor pregrešno živi. — Božjemu imenu namreč se nečast dela z vsakim grehom. — Spokori, poboljšaj se, da zgubljeno pravico božjih otrok spet nazaj dobiš; zakaj le tisti, ki so čistega serca, bodo gledali Boga, bodo imenovani božji otroci. — Ti pa, pobožni in pravični kristjan! ki si po pravem potu hodil dosihmal, ostani le stanovit; če te tudi svet zaničuje in preganja zavoljo tega; Oče nebeški, ki tudi na skrivnem vidi, ti bo poplačal.

Pobožni kristjani! Bog je naš Oče, kateri je vsemogočen, neskončno dober. Oh, kolika tolažba nam je to! Neskončno dobrotljivi Bog nam hoče, vsemogočni Bog nam zamore pomagati v vseh okoliščinah življenja. Le trdno se nanj zanašajmo, zvesto vanj zaupajmo! — Vi vsi, ki ste žalostni in v stiskah, revni in v siromaštvu, pa žalujete in se pritožujete zoper svoje križe in težave! Ali ste si pač kdaj prav k sercu vzeli, da je Bog vaš Oče, Kristus vaš brat, Marija vaša mati? — Gotovo ne, zakaj ko bi si bili to k sercu jemali, bili bi tudi vedeli, da ta Oče zmerom pomaga, ta brat nas nikoli ne zapusti, ta mati ne neha za nas prositi! Ko bi si bili to k sercu jemali, verno bi kviško pogledovali, in zaupljivo klicali: Oče naš, kateri si v nebesih, v nebesih, od koder pride vsak dober dar, pride pomoč, pride tolažba, pride milost! Tako bi bili klicali, zraven se pa vsi vdani izročili v sveto voljo božjo, kateri bi vam bil gotovo poslal to, kar vam je najtežniši v vaš časní blagor in vašo večno srečo. — Jenjajte tedaj žalovati in tožiti, da kje mermraje ne žalite Boga, kakor bi vam on ne mogel ali ne hotel pomagati. Po otročje zaupajte v Gospoda; zakaj blizo je njegova pomoč tistim, ki zaupajo vanj!

Bog je naš Oče, božji Sin naš Odrešenik, naš brat. O kristjan! le prav premisli vse to! premisli, s kolikanj veliko, ter neskončno ljubeznijo nas je Jezus ljubil! Svoje nebeško veličastvo je zapustil, se včlovečil, terpel in umerl, da bi nas odrešil, nas spravil s svojim Očetom, nam zopet pridobil zgubljeni raj. Tolika ljubezen po pravici zasluži vso našo ljubezen. Ljubezen pa Jezusu zkazujemo, če pred vsem drugim iščemo božjega kraljestva in njegove pravice, če odtergamo svoje serce od sveta in kar je posvetnega, ter posvetnega veselja, posvetne časti, posvetnega blaga, in ga celega darujemo Jezusu, ter lepo ravnamo po njegovih naukih, večkrat in prav pripravljeni prejemamo njegove svete zakramente, in smo goreči za vse dobro, vsi vneti za pravo službo božjo, vsi poterpežljivi v križih in težavah. — Le pogledjte! s kolikim le-

pim zgledom nam svetniki naprej svetijo, naprej sveti prečista Devica in božja mati Marija, naprej svetijo drugi izvoljeni božji, ter naši bratje. Da bi bili le Bogu dopadli, jim nobena reč pretežavna ni bila. Voljno so vse preterpeli, rajši naj hujše muke prebili in naj strašnejšo smert prestali, kakor da bi bili ali z besedo ali djanjem zatajili Jezusa, in nezvesti postali svojemu Zveličarju. — Zato se pa tudi zdaj svetijo pred tronom božjim, in imajo veličastni venec na glavi in slavno palmovo vejo v svojih rokah. — Njih lepe zglede premišljajmo, njih sveto življenje posnemajmo, in se jim zvesto priporočujmo, da za nas Boga prosijo, in nam toliko ljubezen, kakor je gorela v njih srcih, od Jezusa izprosijo. „Molitev pravičnega veliko premore pred Bogom!“

S k l e p.

Katoljški kristjan! zdaj poznaš svoje rojstne bukve. Zmed vseh drugih ljudi, katerih je toliko milijonov na zemlji, je le samim katoljškim kristjanom dano, da smejo v pravem pomenu po pravici imenovati Boga svojega Očeta, Jezusa svojega brata, Marijo svojo mater, svetnike in svetnice božje svoje brate in sestre. O kako bogat je potem takem vsak katoljški kristjan, in ko bi bil tudi naj revniši berač, in kako srečen je, ko bi se znašel tudi v naj večji nesreči! „Poznal sem bogaboječo ženo“, nam pripoveduje pobožni Bourdon, „ki scer časnega blaga ni imela, pa je bila tem bogatejša na nebeških zakladih, ter vsa polna duha Kristusovega vsa polna ljubezni do prečiste Device. Ko so tedaj v mestu, v katerem je stanovala, zidali lepo cerkev, darovala je tudi žena en tolar, ki si ga je privarovala bila, v ta namen za zidanje cerkve. Mašnik pa, kteremu je tolar ponujala, se ga je branil, ter jej rekel, da bi ga še clo veselilo, ko bi ona od njega hotla sprejeti kak dar, nikar pa, da bi ona kaj v dar dajala, ker posname že iz njene obleke, kako ubožna da je. Vsa polna čudne vere pa mu žena odgovori: „Kaj jaz revna? duhovni gospod! kaj mar nisem kristjana, ter hči velikega kralja, in dedčinja velikega neskončnega kraljestva?“ —

Ker pa je katoljški kristjan tolikanj imeniten, ker so bukve njegovega rodu tolikanj veličastne, in tolikanj sveto žlahto ima, je

tudi treba, da se poprašuje slehern večkrat, ali je tudi vreden tolikanj imenitne žlahte. In če najdeš, o kristjan! da je dosihmalo nisi bil vreden, glej! da se je vrednega storiš vsaj posihmalo. Vrednega se je boš pa storil, če posnemaš življenje svetnikov in sosebno Kraljice vseh svetnikov, ter Marije, prečiste Device. Vsa posvetna visokost pred Bogom ne velja nič, če pa človek pri tem dušo vso revno in sirotno ima. Živa vera, čednost in pobožnost, to je, kar pred Bogom obvelja, vse drugo pri njem nima več cene, kot prah na cesti. Naj ubožniši siromak, ki pa pravično živi, je bolj obražtan pri Bogu, kot naj bogatejši kralj, ki pa v pregrehi tiči. — Sklenem svoje današnje premišljevanje s priserčno željo, da bi vas na priprošnje prečiste Device Bog poterdil vse, da bi ovarovali in ohranili vsi to, kar dušo zares žlahtno dela, ohranili živo vero in pravo čednost in resnično pobožnost, in da bi se znašle enkrat vaše imena v bukvah življenja! Amen.

2110

Pridiga za XV. pobinkošno nedeljo.

(Spominjajmo se smrti; gov. M. T.)

„Ko se je pa mestnim vratom približal, glej! so mrliča nesli, edinega sinu svoje matere, in ta je bila udova“. (Luk. 7, 12.)

V v o d.

Današnje sv. evangelije nas spominja, kako resničen da je pregovor, ki pravi: „Stari mora, mladi more umreti“. In res nas skušnjava uči, da smertni kosi vse zapada, bodi si zrela trava, ali roža mlada; smrt nič ne izbira, le pobira.

Akoravno je pa svet enak velikemu gledišču, kjer ima smrt svoje grozovitno klanje in nobenemu ne prizanaša, ne otroku v zibelki, ne mladenču z rudrčimi lici, ne onemoglemu starcu s plešasto glavo, vendar jih je veliko med kristijani, ki brez vse skrbi predrzno živé v svojih grehih, kakor bi se jim ne bilo ne smrti, ne pekla bati. Če ne z jezikom, vsaj s svojimi deli govoré, kakor je pisano: „Zavezo smo sklenili s smrtjo, in pogodbo storili s peklom“; nobenega teh dveh se nam ni bati. Za tako nevarno gotovostjo pa in za takó predrznim življenjem kaj more družega priti, kakor nagla smrt in nesrečna večnost?

Tacim brezskrbnim kristjanom se godi, kakor vojskovodju Sizaru. Tega so Judje v neki vojski premagali, da jim je komaj s silo ubežal. Ves truden in spehan, pôten in krvav pride v kočo neke Judovske žene, Jahelj po imenu, ki ga je prijazno sprejela, mu jesti in piti dala, in ga pod svoj plašč skrila, da bi se bil v mirnem spanji odpočil. Tako brez vse skrbi sladko zaspí, in dasiravno v sovražnih pestéh, vendar misli, da je varen, kakor v zidovji kake trdnjave. Pa kaj stori Jahelj? Vzela je dolg klin in mu ga skozi sence zabila, da se iz tega spanja ni nikoli več predramil.

Kaj pa je svet družega, kakor zvíta Jahelj, ki svojim ljubljencem sladkega mleka posvetne poželjivosti daje, da mirno spé in na smrt pozabijo? Povije jih v mnogotere skrbi in opravila; ali, kedar se najmanj nadjajo, pride nagla smrt in prereže nit njihovega življenja. Tacih primerljejev nagle smrti vidimo zmiraj dosti, in vendar nam ne hodi na misel, da bomo tudi mi umrli. Gledé na to vam bom toraj danes pokazal 1.) da nas smrtne podobe povsod obdajajo, ki nas zmiraj na njo spominjajo in 2.) da nas večkrat spomin na smrt močno spodbada, naj se greha varujemo, in tako večni smrti ubežimo. — Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Nek ajdovski kralj v Indiji, Abner po imenu, je imel sina Jozafata, od kterega so vedeževavci prerokovali, da bo od vere svojih očetov odpadel in kristijan postal. Da bi bil to odvernil, dal ga je oče še v otročjih letih v posebno stanico zapreti, in je vsem služabnikom ostro prepovedal, da pred kraljičcem ne sme nihče od krščanstva, posebno pa ne od smrti in od vstajenja mrt-

vih govoriti. Ali Bog, ki je kraljiča hotel k pravi veri pripeljati, je navdajal njegovo srce s čedalje večjo otožnostjo, kar je očeta primoralo, da ga je za zdravja voljo začel pod mili nebes spuščati. Komaj mladi kraljevič na prag iz svojega stanovanja stopi, že ugleda, česar do sedaj ni nikdar vidil, namreč bolehnega, ranjenega berača. Vpraša, kakov človek da je to, in pa, če so vsi ljudje takim revam in nadložnostim podvrženi? Njegov učenik mu pove, da nihče ne more dalj časa brez tacihi zgledov biti, in da morajo vsi prej ali kasneje umreti. Na to se kraljevič prestraši in bil je močno žalosten. Drugo pot, ko je na konji jahal na sprehod, vidi starčka, ki se je na palico opiraje počasi naprej pomikal. Zopet vpraša, kdo in kaj je ta mož, in učenik mu pové, da je to doživeli starček, ki je že z eno nogo v grobu, in bo kmalu jed črvov. Kaj, pravi kraljevič, ali mar star človek postane jed črvov? Tako bo toraj tudi z mano, kedar se postaram. Od tega časa je kraljevič zmiraj mislil na smrt, in Božja volja je bila, da, kolikorkrat se je šel sprehajati, je vselej na kako stvar zadel, ki ga je na smrt in na grob spominjala. Bil je v svojem srcu zmiraj bolj nemiren, dokler se mu ne pripeti, da se z necim kristijanom seznani, ki ga je v skrivnostih sv. vere, o vstajenji mrtvih in o večnem življenji podučil, ter ga po sv. krstu v naročje sv. cerkve sprejel.

Kakor s tem kraljevičem, tako Bog vsaki dan tudi z nami ravna. Kamorkoli postavimo svojo nogo, kamor obrnemo svoje oči ali svoje misli, povsod so pred nami znamenja in podobe smrti, ki nas spominjajo, da moramo umreti. Vsak mrlič, ki ga sprejmemo v pokoj na njivo Božjo, ali vidimo, ko ga memo nas nesó, vsaki grob, vsak križ na pokopališči, vsaka cvetlica, ki zjutraj lepo diši, zvečer pa zvenjena leži, vsak udarec na uri in vsak trenutek hitro spred nas bežečega časa nam pravi: Človeku je namenjeno, enkrat umreti — smrt pride nenadoma, kakor tat po noči! Še stare cerkvene klopi, katerih delavci že zdavnej v grobu počivajo, in na katerih je že marsikteri pred vami sedél, ki je zdavnej jed črvov; ta prižnica, na kateri jih je že veliko pred meno Božjo besedo oznanovalo, ki jih ni več med številom živih; zvonovi, ki so že marsikteremu mrtvašnico v večnost odpeli, vse nam oznanuje, kako kratka je pot od krstnega kamena do groba, in nam glasno kliče: „Spomni se, o človek! da moraš umreti.

Vem, da marsikomu spomin na smrt ni nič po volji, ker večidel vsak iz med nas, ako bi mu bilo pri tej priči umreti, bi rad prosil, naj mu še nekaj časa prizanese, da se bo bolj prav nanjo pripravil. Ali tudi doma ima vsak pri svoji hiši dosti znamenj in podob, ki ga spominjajo na smrt. Nek bogat gospod, brat sv. Tomaža Akvinskega, dal si je lepo, prostorno in visoko hišo sezi-

dati. Ko pa njegov brat sv. Tomaž pride v hišo na ogled, mu reče: Ljubi moj! tvoja hiša ima veliko napako, ki se bo težko dala popraviti. Poglej, to lepo in krasno zidovje ima veliko luknjo! O da bi bila pač ta zazidana! In ko se mu brat na to čudi in ga vpraša, kje je tista nevarna luknja, pokaže mu hišne vrata in mu reče: „Skozi to le luknjo te čez malo časa v grob ponesó, in tam boš do sodnjega dne moral sam stanovati“. — To, ljubi moji! bil je pravi krščanski spomin na smrt. Ako toraj domu prideš, in stopiš na svoj hišni prag, spomni se tudi ti, da stojiš v tisti luknji, skozi katero te bodo kmalu v grob nesli. Ozri se pa tudi okoli sebe, in premišljuj, da les, ki ga vidiš po hiši, mize, stoli, klopi, postelje, skrinje in omare bila so kdaj sirova živa drevesa, polna zelenega perja in sadu po svojem plodu, zdaj pa so suhe, morebiti že črvice dilje, ki te spominjajo, da bo smrt enkrat tudi tebe, ki še kakor zeleno drevo sedaj cvetiš, posekala. Potem pa bo mrtvaška skrinja, stesana iz nekoliko ozkih dilj, vse tvoje bogastvo. Da, mi ležimo, počivamo in spimo tako rekoč na smrti; to nam pravi suba slama, ki je pod nami postлана; in ako zvečer pri luči kaj delamo ali beremo, je ta luč tako rekoč naša mrtvaška luč. Ako po noči vse počiva v tihoti, nas to spominja na tihoto in mir, ki kraljujeta po naših pokopališčih, in tema nam pravi, da se bo tudi pred našimi očmi enkrat stemnilo. Ako se na dalje vprašamo, kaj je prav za prav naša jed ali pijača, bomo vidili, da je vse s smrtjo v najtesnejši zvezi. Ako postavim, vodo v kozarcu s kacim povekševavnim steklom ogledujemo, je v njej na tavžente in tavžente živih in neživih golazin viditi. Mi toraj z vsacim kozarcem vode smrt in črve v sé pijemo, ki bodo enkrat naše truplo razjedali. Ravno tako je z jedjo. Vsakdanji kruh, vsi pridelki zemlje, ribe in meso, divje in domače živali, ki so nam v živež, morajo poprej umreti, in s svojo smrtjo nas ohranovati. Zato je rekel Job: „Predno jem, moram zdihovati“. Zdihovati je moral, ker so ga smrti spominjale vse jedi. In s čim se oblačimo? Ali ne s stvarmi, ki so ali od mrtvih žival, ali pa, katerim je vsaj njihovo natorno življenje vzeto? In naše umrljivo truplo kaj je družega, kakor živa smrt? Bila je nekdanj v Florenci neka prelepa ženska podoba, iz belega alabastra tako umetno izsekana, da so jo za živo imeli. Ako jo je pa kdo od zadnje plati pogledal, je mislil, da živo smrt pred sebo vidi. Tej podobi smo tudi mi vsi enaki. Danes smo še trdni, zdravi in veseli, jutri nas že kaka bolezen stori bolj mrliču, kakor živemu človeku podobne, ali nas celo, kakor Najmljanskega mladenča, stegne na mrtvaški oder. Voda, zemlja, zrak in ogenj, vse se zoper naše življenje vojskuje, dokler nismo premagani in v grob zaveznjeni. Tako je vse v natori od Božje previdnosti modroostno vravnano, da nas vse na smrt opominja, naj bi se toliko ložej greha varovali.

2. Da se krokar ali vrana iz gnezda prepodi in nič več nazaj ne vrne, je po svetu sv. Alberta najbolje, da se gnezdo s pepelom potrosi. Tako tudi za preganjanje hudobij iz človeškega srca ni boljšega pripomočka, kakor večkrat se spominjati smrti. Zato pravi sv. Dub v sv. pismu: „Pri vseh svojih delih se spominjaj poslednjih reči, in na vekomaj ne boš grešil!“ In sv. Avgustin piše: „Nič človeka s toliko močjo od greha ne zadržuje, kakor pogostno premišljevanje smrti“. To bi vam, ako bi mi čas pripustil, lahko pokazal nad vsakim posameznim poglavitnim grehom. Ker mi pa čas tega ne dovoli, prepričal vas bom le, kako da ves napuh zgine, kakor hitro nam je v mislih, da bomo umrli in postali jed črvov.

Kaj ne, dokler pav svoj dolgi, lepopisani rep ogleduje, se prevzetno napihuje in šopiri. Ko se pa na tla ozre, in svoje črne in grde noge vidi, se tako rekoč sam sebe sramuje, in žalostno veče. Kakor ošabnim pavom, tako se godi prevzetujakom. Dokler svojo imenitnost, svoje bogastvo, svojo telesno moč, mladost in lepoto v zrkalu ogledujejo, ali svoje molitve, poste, prejetje sv. zakramentov i. dr., po številu premišljajo, njihov napuh raste, da sami sebe ne poznajo, in se kakor prevzeteni pav šopirijo s Farizejem rekši: „Jez nisem tak, kakor so drugi“. Ako bi se pa spomnili Izaijevih besed: „Spadlo je tvoje truplo; mōlji se steljejo pod té, in črvi bodo odeja tvoja“; ako bi mislili, da bo njihovo truplo, ki so zanj toliko trpeli, ga dobro živili, mu vse privoščili, ga lepotečili, umivali, gladili in pred zrkali ogledovali, smrad in gnjiloba, da ga bodo črvi glodali in se bo v perišče prsti spremenilo; ako bi, pravim, tako premišljevali nečimurnost vsega posvetoega, smrt, grob, smrad in gnjilobo svojo, bi se njihov napuh ponižal in s cesarjem Severom bi rekli: „Ti, o grob, boš na zadnje v se zaprl tistega, kteremu je bil vesoljni svet premajhen. Ti boš telo, sedaj s škrlatom in s svilo, z zlatom in srebrom nalepotičeno, gladnim črvom dal v jed“.

Verjemi, ako boš na ta način smrt pogostoma imel pred očmi, ako na mesto zrkala po zgledu sv. Frančiške Romane mrtvaško glavo v roke jemlješ, v kratkem se boš ponižnosti naučil, in si vse druge čednosti ž njo vred pridobil. Pripoveduje se, da so neki mladenči v Milanu v pozni noči srečali silno nališpano našemljeno žensko na cesti. Ni jim pa šlo v glavo, da bi se tako bogato opravljena gospa po noči sama po cestah potikala. Zato gredo k njej, in jo izprašujejo, kdo da je, in kam da je namenjena. Ali na vsa vprašanja ne dobé nič odgovora. Tu pa se eden iz med njih predrzne, da jej pajčolan, v kterega je obraz skrivala, proč potegne, pa na mesto lepega obraza, se jim pokaže

ostudna mrtvaška glava. In ta prikazen jih je tako prestrašila, ker so jo imeli za napovedovavko svoje smrti, da so precej drugo jutro vsi šli k spovedi, in odslej pobožno in po keršansko živeli. Glej še prigodbo v „Jezus Kr. devicam na srce govori“ — od Lesarja str. 13 od zdolej.

Ako bi v naših časih, ko so prevzetnost, nečimurnost, gizdavost, vžitek mesa in sveta tako navadne pregrehe, marsikterega posvetnjaka kaka mrtvaška glava na cesti srečala, kaj pravite k temu, bi jih li to ne pretreslo, in ne prestrašilo, da bi od svojih hudobnih potov odstopili, se spreobrnili in poboljšali? Akoravno nas pa take mrtvaške glave ne srečujejo, vendar si lahko vsak, naj sreča stare ali mlade, sam pri sebi misli, da ga je srečala živa smrt, ki je samo pod belo rudečkasto kožo in pod mesom skrita, in da ne bo dolgo, ko bo svoj obraz odkrila, in se v svoji pravi podobi pokazala. Ti sam, ljubi moj, nosiš tako mrtvaško glavo na vratu; le spomni se, kedar bi imel kaj hudega storiti, nanjo, in reci: Kaj mi bo po smrti pomagalo, ako bi bil vse slasti mesa vžil, ako bi bil vse pod sé spravil, pa bi na zadnje svojo dušo pogubil?

S k l e p.

Ker nas pa ne le vse, kar nad sebo ali okoli sebe ali na sebi vidimo, na *smrt opominja, in na vso moč priganja, naj se hudega varujemo, zato, ljubi moji! poslužujmo se pogosto tega pripomočka, zoper greh, da življenje ohranimo svoji duši. Res je spomin na smrt za človeka britek; ali, kakor je tisto, kar je za usta grenko, zdravo za telo, tako je tudi grenki spomin na smrt najboljšo zdravilo za bolno dušo. Zlasti v skušnjavah si kličimo: „Memento mori! to je: spominjaj se, da boš umrl!“ — in ta spomin nas bo pred padci varoval, in ohranil v milosti Božji. Amen.

Pridiga na nedeljo sladkega imena Marijnega.

(Marija tolažnica žalostnih; gov. M. T.)

„Jaz dajem tolažbo ljudstvu in njegovim žalujočim“. (Izaija 57, 18.)

V v o d.

V 5. stoletji je vladala na mogočnem Carigradskem prestolu cesarica, ktere slavo vse cerkve po vzhodu pripovedujejo. Bila je tako krasna, da so jo po pravici „Pulcheria“, to je: „lepotica“ imenovali; bila tako pobožna, da jo jutrove in večerne dežele za svetnico časté; bila tako mila, da so jo večidel le mater ljudstva imenovali, in kar je poseben čudež, bila je brezmadežna ne le kot samotna devica, ampak je tudi v zakonu s svojim cesarskim soprugom v devištvu živela. Na njej je slonela, tako rekoč, sreča cesarstva; zakaj dokler je ona vladala, bilo je cesarstvo v svojem cvetu, in ljudstvo je, kakor pravi sv. pismo, prebivalo v lepem miru in v varnih šotorih in v obilnem pokoji“. (Iz. 32, 18.) Kakor hitro je pa vladarstvo popustila, česar je enkrat iz želja po po samostanskem življenji storila, prihrule so nesreče, zmotnjave in vojske nad dežele, tako da je bila zopet primorana vladarstvo prevzeti.

Taka sreča, ljubi moji! kakoršno so kdaj jutrove dežele vživale, je tudi nam kristjanom dodeljena, pa še v veliko večí meri. Tudi mi imamo kraljico, ktere gospodstvo ne le jutrove in večerne dežele, ampak nebo in zemlja oznanujeta; njeno kraljestvo je ne-

skončno večje memo unega gerškega cesarstva; njena lepota prekosí vso krasoto pozemeljskih hčer, kajti ona je Božje dovršeno mojstersko delo družega boljšega stvarjenja, in tako deviška, kakor ona, ni nobena devica ne pred, ne za njo, pa tudi njeno kraljevo srce je tako milo in dobrotljivo, da je v pravem pomenu besede vredna imena: mati ljudstva. In dokler ona nas vlada, tudi mi prebivamo v šotorih miru in sreče; nasproti pa, kjer ona ne vlada, ondi zdihuje ubogi.

Gotovo srce vsacega iz med vas čuti, da ta naša kraljica je tista, ktere presvetega najslajšega imena se danes z veseljem spominjamo; ta je: Marija devica. O tej bi vam rad danes nekoliko govoril, in vam nad njo pokazal, da je ne pozdravljamo zastonj v katoliški cerkvi z besedami: „tolažnica žalostnih“; zakaj po besedah sv. Epifanija je Marija

1. oko, ki naše terpljenje vidi, 2. serce, ki ima z nami sočutje in 3. roka, po kateri nam dohaja pomoč.

To troje bodi zapopadek mojega govora, ter z zaupanjem napolni vaša srca do tolažnice žalostnih!

R a z l a g a.

1. Odkar je Adam grešil, ječi že po mertvi natori neka zamolkla, skrivna bolečina in neka otožnost je razširjena čez vesoljno zemljo. To naznanja apostel narodov v listu do Rimljanov rekoč: „Vemo, da sedaj vsa stvar zdihuje in stoka, kakor na porodu“. (8, 22.) Pravi svoj pomen pa ima bolečina še le v človeškem življenji. Bolečina ga pozdravlja, kedar pride na svet; zakaj jok, znamenje bolečine je novorojenega deteta prvi glas. Bolečina ga obdaja in spremljuje skozi življenje; bolečina je njegov tovarš, kader se loči iz tega sveta; zato niso brez pomena solze umirajočega. In še celo unkraj groba okuša marsikteri bolečine bridkost. Kaj naj toraj ubozega človeškega terpina tolaži? Kaj naj ga v njegovih bolečinah povzdiguje? Kje je oko, ki se milo nanj ozira? kje serce, ki v sočutnosti zanj bije? kje roka, da se od skerbi in žalosti poterti na njo naslanja? — Glejte! razun Zveličarja je tudi njegova in naša mati; Marija, pravi sv. Epifani, je tisto oko, ki naše terpljenje vidi. Ni jej pa naših težav in skrbí potreba še le iz posebnega razodetja Božjega pozvedeti; saj vé

zanje in pozna jih iz lastnega življenja. Zakaj je li ktera zguba tako velika, da bi bila enaka zgubi, ki jo je ona terpela? Ali je kak meč, ki bi bolj občutljivo ranil, kakor meč bolečin, ki je njo presunil, ki je 33 let v njenem srcu tičal, in se še clo ob skalah verb Kalvarije ni skerbal, marveč se ravno ob njih najostreje nabrusil? Ona pozna vse ternje, ki nas na potih pozemeljskega romanja v noge zbada; saj je to skušala na potu čez bribe, na potu v Betlehem, na begu v Egipt. Znan jej je tisti strahotni pot, ki ga storimo, kedar očeta ali sina, mater ali hčer spremimo do groba; kajti hodila je po njem skozi od njenega sina krvavo zaznamovane ulice Jeruzalemskega mesta, od tod na goro mertvaških glav, pod križ in do iz skale izsekanega groba. Znana jej je neusmiljenost in terdoba, ki nas nad bližnjim večkrat tako v serce zaboli, ker poskusila jo je nad Betlehenskimi prebivalci, ki jej niso najmanjšega kotiča privoščili v svojih hišah. Znana jej je gerda nehvaležnost, ki je tolikrat plačilo tega sveta in nam tolikanj bridko dé; poskusila jo je nad nezvestim Judovskim ljudstvom. Znana jej je poslednjič tudi naša slabost pri vsej naši dobri volji, ker videla jo je nad boječimi učenci. Gotovo je toraj njen pogled na naše terpljenje posebno obrnjen. Tedaj, ljubi moji! če nam tako sladko tolažbo daje, kedar moremo v kako ljubeznjivo oko se ozreti, oh! ozirajmo se prav pogostoma in pobožno na njeno podobo. Ta nam bo enako prijateljskemu očesu v bolečin polno serce mir razsevala; pošiljala nam bo skozi črne oblake nesreče nebeško mile žarke upanja, enaka prijazni večernici, ki po solnčnem zahodu tamne noči s svojo prijazno lučico razsvetluje; in kolikor bolj brez tolažbe se nam zdi naše življenje, toliko prijazniše je njeno oko; kolikor bolj črna je noč našega terpljenja, toliko večja je svetloba te nebeške zvezde. To pa še tembolj, ker Marija ni le oko, ki naše trpljenje vidi, ampak je

2. srce, ki ima z nami sočutje. — Skušnja uči, da nesrečo svojega bližnjega najprej in najbolj tisti občuti, kdor je sam veliko grenkega in zopernega poskusil. Kdo pa je to bolj, kakor Marija? Kdo se bo toraj najprej in najbolj našega terpljenja udeležil? ali ne Marija, saj nam je porok tega njeno materno sočutje. Kristus sam jej je pa to tudi v poslednjem trenutku svojega življenja na serce položil z besedami: „Žena, glej tvoj sin!“

In kdor je morda sam poskusil, kako vestno poslednjo voljo kacega dragega rajnega izpolnimo, ta zamore občutiti, s koliko ljubeznijo nas Marija ljubi, da je njeno serce tisto, ki ima z nami sočutje. Ta misel je pač v resnici za nas tolažbe polna, ki zamore vse naše bolečine polajšati, in nas v sleherni žalosti z veseljem napolniti.

Razun neskončno usmiljenega serca Božjega in razun ljubeznivega bratovskega serca Zveličarjevega bije tudi za nas še eno, in sicer vroče materno serce Marijino. O k temu maternemu srečanju priteci, kedar ti tamna žalost tvoje obličje pregerne, ali kedar se na svetu samega in zapuščenega čutiš, ali kedar misliš, da je na svetu vsako serce zate biti nehalo. Na tem sercu se ogrevaj, kedar te ledena merzlota tvojega brata od sebe pehá, ali se zimski viharji nesreče čez tvojo glavo dervé. Temu maternemu sercu toži svoje skerbi, žalosti in potrebe; njemu kaži svoje rane, in to ne le rane svojega serca, ampak še bolj tiste globoko vsekane rane svoje duše, ki ti jih je greh zadal. Tudi v tej največji nesreči namreč, ki nas zamore na svetu zadeti, je Marija tisto serce, ki za nas v sočutji bije; saj za grešnikov voljo je njen sin umerl, za grešnikov voljo je toraj tudi ona terpela.

Kakor bi nam pa to malo tolažbe prineslo, ako bi Marija samo oči in serce za naše terpljenje imela, tako bi nam tudi malo hasnilo, ako bi nam pomagati ne mogla. Pa tudi to hoče in zamore Marija; kajti ona je poslednjič:

3. roka, po kateri nam pomoč dohaja. — Da je Marija s svojo mogočno priprošnjo ta roka, mi skoraj ni treba praviti. Marsikteri iz med vas bi mi morebiti to že iz lastnega življenja vedel poterjati, brez ozira na milijone tacih izgledov, ki se v dogodivščinah berejo, ali so v teku časa pozabljivosti zapadli. Opomnim naj le kaj malega, česar imamo v sv. pismu sbranjenega. Sploh znana vam je prigodba od ženitnine v Kani Galilejski. Ubožnost ženitovanskih ljudi bila je Marijo ginila, da je svojega sina vina jim prosila, in akoravno jo je bil Kristus na videz odvernil, je vendar poznejše njeno prošnjo uslišal. Na tej ženitnini bila je toraj Marija roka, po kateri je svatom pomoč došla. Marija bila je po vnebohodu Gospodovem aposteljnem mila tolažnica v njihovi brezupnosti. Po njej, pravi sv. Bernard, dohaja zdravje bolnikom, tolažba žalostnim, odpuščanje grešnikom. Je nam pa še v drugi zadevi Marija prava prijateljska roka, ki nas hoče voditi, in ta je: njen izgled. Tega posnemaje pravega pota ne zgrešimo, naj nas svet s svojimi zapeljivostmi še tolikanj na krive pote vabi. Ako te ta roka vodi, pravi sv. Bernard, ne boš padel, ako bi se tudi vse podpore zlomile, in bi se vsa tla majala pod tvojimi nogami. Za tega del, ljubi kristjan! ako te revščina in potrebe tlačijo, spominjaj se tedaj njenega izgleda, kako si je morala z vsakdanjim delom svojih rok vse pohištvo oskerbovati. Ako skrivna žalost tvoje serce gloda, spominjaj se tiste molčeče poterpežljivosti, s katero je Marija skozi nekoliko časa vse dvome svojega deviškega ženina prestala, ko jo je hotel skrivši zapustiti. In če moraš tudi

ti sam nad sebo bridko izkušnjo storiti, da si od ljudi prekanjen in ob uri nevarnosti zapuščen; takrat se ozri tje na Marijo, kako je tudi ona tam na potu proti gori mertvaških glav od vseh zapuščena, le učenec Janez in dve prijateljici jo spremljajo. Ia, ljubi moj! ako jokaš poleg bolniške postelje svojih dragih; kerščanska mati! ako ihtiš pri smertni postelji svojega otroka, ter blede kot smert čuješ na njegovo zadnjo sapo; takrat se ozri tje na Marijo, kako stoji pod križem svojega umirajočega sina, in sliši njegovo bridko pritožbo: „Žejen sem!“ pa mu nima druge pijače podati, kakor svoje solze. In če se solziš poleg smertne postelje svojih predragih in te nobena stvar na svetu zaradi njih zgube ne more potolažiti; o takrat, kerščanska duša, ozri se tje na Marijo, ko sedé pod križem mrtvo truplo svojega sina derži v naročji; ona ne joče več, kajti studenec njenih solz se je usušil; ne veliko, ampak — vse je izgubila! In poslednjič, ako jokaš na grobu svojih dragih, takrat se spominjaj na Marijo, ko se pred skalnatim grobom stojé poslednjikrat od svojega sina poslovlja!

Najbolj pa se oziraj tje na Marijo in segaj po njeni mili roki, ako si tudi ti svojega Jezusa z grehom zgubil. Poglej jo, o grešnik! kako pod križem svojega mertvega sina derži v naročji, in reci sam pri sebi: Tudi zame je ta mati sveti večer svojega sina rodila; pa jaz hudodelnik sem ga s svojimi grehi umoril, in jej ga kot z ranami obdanega mrliča v naročje položil, ter jej nov meč brezimne bolečine v persa zasadil. Prizadevaj si to le misliti, in ne bo ti mogoče zoperstati. Kliči k njej: Pošlji mi enega tistih ternov, ki si jih iz glave svojega mertvega sina potegnula, da moje terdovratno serce prebode in ga do spokorne bolečine rani; pošlji mi eno tistih kervavih kapelj, ki si jih od njegovega merzlega čela obrisala, naj moja dušo omeči, da solze pokore jame pretakati! Gotovo ne boš zastonj klical temuč iz lastnega prepričanja in na hvalo Mariji lahko porečeš, da je to tista mogočna roka, po kateri nam pomoč in rešitev dohaja.

S k l e p.

Zatoraj, ljubi moji! primimo za njo, za to mogočno in ljubeznjivo roko v sleherni sili, in posebno v silno nevarnem stanu smertnega greha, ob poslednji svoji smertni uri. Tako nas uči starodavna katoliška molitev, ki jo vsi znamo, in se glasi: „Sv.

Marija, mati Božja! prosi za nas grešnike sedaj in ob naši smrtni uri“. — O mati! ozri se milostno na nas terpine, usmili se nas ubogih, podaj nam svojo mogočno roko, in tako ne moremo pogubljeni biti ne tu, ne v večnosti! Amen.

Pridiga za XVI. pobinkošno nedeljo.

(Kako nam je praznike prav praznovati; gov. M. S.)

„Ali se sme v saboto ozdravljevati?“ (Luk. 14, 3.)

V v o d.

Neko saboto gre Jezus v hišo nekega višega farizejev kruh jest. Ondi zagleda vodeničnega človeka, in je bil kar hitro pripravljen, mu pomagati, ter ga ozdraviti. Vedel je pa, da mu bodo farizeji gotovo za zlo vzeli, če bi to — in če tudi še tako dobro delo — v saboto doprinesel. Zato jim zastavi neka vprašanja, preden je vodeničnega ozdravil, in potem, ko ga je ozdravil; in nobeden mu ni mogel na ta vpraševanja nič odgovoriti, ter si nikdo ni upal terdit, da je greh, dobra dela delati ob sabotah, ali da bi bilo poprej pripuščeno, osla ali vola iz kapnice potegniti, kakor bolnemu človeku zdravje podeliti.

Vsi nauki Jezusovi veljajo tudi nam. Kar je gospod Jezus v farizejevi hiši učil z besedo in z djanjem, tudi nas podučuje, da ne smemo preboječi biti v ozir praznovanja praznikov, kakor so bili na primeru farizeji. Ker pa človek tudi lahko zaide na nasprotni pot, in je premalo natančen v ozir praznovanja prazni-

kov; moramo prav marljivo na to gledati, da se deržimo sred njega pravega pota, kakoršnega neč naša sv. vera in ki je ravno tako dalje proč od pregnane boječnosti in presiljene natančnosti farizejev kakor od lahkomišljenosti slabih, malopridnih kristjanov. — Na to sredno pot bi vas danes rad zavernil toraj rečem: 1. v praznovanju praznikov ne smemo biti tako boječi, kakor farizeji. 2. pa tudi ne tako lahkomišljeni kakor slabi kristjani. — O da bi vas zamogel v to pripraviti, da bi praznike prav praznovali. Požegnaj Bog moje besede!

Razlaga.

1. Praznike praznovaje, pravim, ne smemo tako boječi ter presilno natanjčni biti, kakor so bili farizeji.

Bog sam je Izraelskemu ljudstvu oestro zapovedal, saboto praznovati. V Mozesovih bukvah (20, 9.) beremo: Gospod je rekel Mozesu: Govôri (poprej) otrokom Izraelovim in jim rêci: Glejte, da moja saboto deržite; ker ona (sabota) je znamenje med mano in med vami in vsem vašim zarodom, da veste, da sem jaz Gospod, ki vas posvečuje! Deržite mojo saboto, in sveta vam bodi. Kdor je ne posvečuje, naj z smertjo umerje. Kdor ob saboti dela, bodi zmed ljudstva zatert. Šest dni delajte in opravljajte vsa svoja dela; sedmi dan je pa sabota (počitek) Gospoda, tvojega Boga; kdor ta dan dela, bodi umorjen". In res je Bog umoriti zapovedal nekega Izraelca, ki je bil prelomil to zapoved. Bili so namreč Izraelci tedaj še v puščavi. Kar zasačijo človeka, ki je derva pobiral na saboto. Pripeljejo ga pred Mozesa, Arona in vse ljudstvo. Mozes ga pripre, dokler bi Gospod Bog na znanje ne dal, kaj ž njim storiti. Gospod Bog po Mozesu pove rekoč: „Ta človek naj umerje, in vse ljudstvo naj ga s kamnjem pobije zunaj šotorišča“. In tedaj ga venkaj peljejo, ter s kamnjem pobijejo; in je umerl, kakor je Bog zapovedal.

To zapoved božjo, posvečevanje sabote zadevajočo, oestro že samo po sebi, so farizeji s svojimi dodatki še ostrejše narejali, ter se teh dodatkov le sila natančno deržali. Na primero so za zlo vzeli, ko so vidili aposteljne neko saboto po polji gredé klasje smukati in zernje vživati. To so jim za zlo vzeli, ne za to, ker

so to na tujem polji storili; klasje na polji smukati in zerne vživati je bilo takrat dovoljeno: za zlo so jim vzeli le zato, ker so učenci Gospodovi to storili na saboten dan. Ravno tako so zavernili mertudnega, ki so ga vidili postelj nesočega priti od Jezusa, ki mu je bil čudoma zdravje dodelil; očitali namreč so mu, zakaj da v saboto postelj prenaša? Clo Jezusu samemu so podúikovali, da onečastuje saboto, in to zato, ko je o sabotah bolnike ozdravljeval; tedaj so mu clo v greh šteli, da je dobra dela v saboto doprinašal.

Temu nasproti pa je Jezus učil: „Človek ni zavoljo sabote stvarjen; temoč sabota je postavljena zavoljo človeka“. Jezus scer ni odpravil zapovedi, ktera vелеva posvečevati Gospodove dni; le to je namerjal, očistiti to zapoved vseh farizejskih dodatkov in odpraviti to, kar so farizeji svojevoljno dodali. Hotel je Jezus, da se doseže namen, ktereга je imel Bog, ko je postavil saboto, naj se praznuje; in ta namen je od ene strani, da se počije telo, od druge strani pa, da se posvečuje duša, ktera se tem ložej k Bogu povzdiguje, kolikor manj je motena in zadržana od časnih skerbi in posvetnih opravil. Po božji volji bi toraj praznika ne praznoval, kdor bi o praznikih le lenobo pasel, in se popolnoma vsacega dela, in tedaj tudi dobrih del, zderževal; praznoval pa bi ga, ko bi čas, o kterem se telesnega dela zderžuje, obrnil v duhovne opravila, ter v to, kar zadeva božjo službo in božje počesčenje in zveličanje duše.

V tem duhu, ljubi moji! moramo tudi mi praznike praznovati. Praznik nam bodi dan počitka, pa ne kakor prenatanečnim in preboječim farizejem. Zderževati se moramo scer vseh hlapčevskih opravil brez potrebe in pravega privoljenja; kader je pa sila, se kristjan tudi ne sme bati, se dela prijeti, sosebno kader je treba bližnjemu na pomoč v kaki nevarnosti ali neprevideni sili in potrebi. Vendar pa ni prav na polji kaj delati brez privoljenja duhovne gosposke, če bi tudi sila bila. Ko bi bilo slehernemu na voljo dano, v sili kar tje ven dan delati na polji, lakomnik bi pri vsaki reči našel silo in potrebo, če bi tudi kar nobene sile in nobene potrebe ne bilo. Ravno tako si tudi to zapomnite, da se kako tiho delo, postavim šivanje itd. ne sme nikakor ne opravljati, ko bi imel človek zavoljo tega službo božjo zamuditi, tudi se kaj tacega ne sme nikakor ne za plačilo storiti drugim ljudem, ampak le zase in za svojo družino, če je res sila huda in potreba velika.

Tako tedaj varujemo se farizejske boječnosti pri praznovanju praznikov.

2. Pri praznovanji praznikov pa, sem rekel, tudi tako lahkomišljeni ne smemo biti, kakor so slabši kristjani.

Slabi kristjani si vse božje zapovedi in tedaj tudi tretjo nekoma zlajšajo, ter si dopuščajo, kar je terdo prepovedano in velik greh.

Lahkomišljeni so že v ozir časnih opravil ob nedeljah in praznikih. Podstopijo se pogostoma o tacihi dnehi nepotrebnih opravil (blapčevskih del), zavoljo kterih se zamuja služba božja; ali če se tudi ne lotijo kar naravnost blapčevskih del, ukvarjajo se pa z družimi tacimi deli, kakor na primero, da vozijo, kupčjujejo itd. kar nič manj škode ne dela tako božji službi kakor skrbi za dušno zveličanje, ker dušo ravno tako v časno zakoplje, kakor vsako blapčevsko delo.

Tako lahkomišljeni, kakor so slabi kristjani, mi, ljubi moji ne smemo biti. Kristus je rekel: „Nisem prišel postave zametavati, temoč spolnovati“. Postava pa prav razločno pove in pravi: „Ta dan ne delaj nobenega dela ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj blapec, ne tvoja dekla, ne živina, ne tujec, ki je med vratmi tvojega mesta; zakaj sabota (počitek) je Gospoda tvojega Boga!“ Vse nepotrebne časne opravila tedaj, ki od službe božje ali popolnoma odvrtačujejo, ali pa so krive, da človek službo božjo leno in nemarno brez vse pobožnosti opravlja, so veliki grehi zoper tretjo božjo zapoved.

Slabi kristjani so lahkomišljeni tudi v ozir časnega razveseljevanja, ki ga vživajo ob nedeljah in praznikih. Za kakoršno si bodi delo prijeti o tacihi dnehi, se marsikteri varuje na vso moč. Pregrešno veselje vživati, prepovedane sladčice okušati, ali veselje če tudi nedolžno, čez mero vživati, iz vsega tega si ne dela nobene vesti.

Tudi vse take pregrešne lahkomišljenosti slabih kristjanov se moramo skerbno ogibati. Nedelje in prazniki so res tudi za to postavljeni, da se od dela oddahnemo in odpočijemo in si duha razvedrimo (si serce razveselimo). Toda razun nedolžnega veselja nobenega družega vživati ne smemo. Le nedolžnemu veselju se smemo vdati, katero nam telo zares okrepča in dušo zares razvedri in poživi. Pa tudi nedolžnega veselja nikar ne vživajmo čez mero ali pa tako, da bi službo božjo mudili zavoljo njega, ker bi nam scer brez greba ne bilo. Nikdar pa veselja ne iščimo v nezmernem popijanji, ali v predragi igri ali v slabih tovaršijah (plesu itd.)

ob nedeljah in praznikih. Ne le hlapčevskih del ogiblјimo se, ampak tudi vsega, kar nečast dela Gospodovemu dnevu.

Slabi kristјani so tudi v ozir službe božje ob nedeljah in praznikih zanikerni. Nekterim je nedelja ali praznik seer dan počitka, ne pa Gospodov dan. Naj manjša stvarica jim je že izgovora zadosti, odtegniti se dopoldanji in popoldanji službi božji. Ali pa menijo, da je zadosti, če le svoje telo v cerkev prinesó; če tudi njihov duh sprehaja se med tem vse kot drugod. In tako jim nedelje in prazniki preminejo, kakor jim preminejo delavniki, v zgolj časnem in posvetnem mišlenji in poželjenji; in jim serce le na zemlji ostane, namesto da bi se povzdigovalo do Boga in do božjih reči. Prazniki so postavljeni, da se Bog časti in duša naša posvečuje; pa ravno za to ni slabim kristјanom nič mar.

Tacega lahkomišljenega ravnanja slabih kristјanov kratko in malo posnemati ne smemo. Nedelja nam bodi Gospodov dan, Gospodu darovan. Kristјan moj ljubi! če hočeš ime pravega kristјana zaslužiti; zvesto obračaj svete dni v službo božjo. Hodi zvesto k sv. maši in pridno poslušaj božjo besedo. Nikar ju ne zamudi raznu, če res ne moreš v cerkev k s. maši in božji besedi. Če si pa po kaki bolezni ali kakem drugem veljavnem izgovoru po pravici zaderžan; vsaj ne zanemarjaj doma opraviti božjo službo. Tako le na priliko: preséli se v duhu v hišo božjo med zbrano množico vernih kristјanov; misli si, da si v cerkvi; beri iz molitevnih bukvic molitve mašne, preberi tudi s. evangelje in nja razlaganje. Če pa brati ne znaš, moli s. rožnikranc ali kako drugo primerno molitev, kakor jo v cerkvi moliti v navadi imaš. Če po pravičnem izgovoru zaderžan zjutraj v cerkev nisi mogel, pojdi saj popoldne k popoldanji službi božji (večernicam); ali če tudi to ni mogoče, pa pozneje obiskovat s. rešnje telo. In če si zjutraj bil pri božji službi; veš pa, da ti popoldne res ne bo mogoče v cerkev priti, moli še ali pred dopoldanjo službo božjo ali pa potem s. križev pot ali pa s. rožnikranc (litanije) itd. In če si vse storil, kar je pravi kristјan v ozir službe božje storiti dolžan o nedeljah in praznikih, posvečuj svete dni tudi še doma s tem, da bereš kake s. bukve, se pogovarjaš o tem, kar si slišal v pridigi in keršanskem nauku, ali o življenji svetnika, čegar spomin se tisti dan obhaja, ali kake druge svete reči; zapoješ kako sveto pesem v čast in hvalo božjo in počesčenje svetnikov; posvečuj svete dni s tem, da se sprehajaš pod milim nebom občudovaje lepoto božjega stvarjenja; s tem da obiščeš kacega pobožnega priјatlja, in se vadiš pri njem pravega keršanskega življenja (zaderžanja); s tem da storiš svojemu bliž-

njemu kako ljubav, ter žalostne tolažiš, nesrečne podpiraš, bolnike obiskuješ, jim strežeš, ali kaka druga dobra dela opravljaš.

Vidite, tako se prazniki posvečujejo po zapovedi naše svete vere in po naukah Jezusovih.

S k l e p.

In ravno tako, ljubi moji! praznujmo posihmalo tudi mi te svete dni. Od ene strani tedaj nikar ne bodimo tako boječi od več natanjšni kakor so bili farizeji; od druge strani se pa tudi po lahkomišljenih kristjanih nikar ne ravnajmo.

Da bi preboječe farizeje posnemali, ne bojim se seer dosti tem bolj pa se bojim, da bi se po zgledu lahko mišljenih slabih kristjanov ne ravnali.

Da se to ne zgodi, pomislite, kako nesrečen sad da rodi taka lahkomišljenost. Mislim, da ne bom preveč rekel, če pravim, da je veči del tistih kristjanov, ki so zaverženi, bil pozabljen in veržen v pekel, ter prišel v ta strašni kraj ravno zavoljo pregreh, ktere so doprinašali ob nedeljah in praznikih, ter zavoljo nesrečne lenobe, po kateri so o tacihi dneh zanemarjali božjo službo zavoljo nesrečne pijanosti, kateri so se bolj ko navadno vdali o tacihi dneh, zavoljo pretepov in nečistosti, ki so jo vganjali nekda na zemlji o s. Gospodovih dneh.

In verne duše v vicah, ki ondi trpe in po odrešenji zdihujejo, so gotovo le večidel zato prišle v ta kraj terpljenja, ker so bile nekda na zemlji ob nedeljah in praznikih preveč zanikerne v božji službi, in ker teh svetih dni niso zadosti goreče obračale v posvečenje svoje, ker o teh dneh pri božji službi niso bile zadosti pobožne, ker so s. zakramente preporedkoma prejemale, dobrega premalo mislile, premalo doprinašale, s časnim se le preveč pečale in ukvarjale.

Ljubi poslušavci! čez sto let kje bomo pač mi? bojim se, da bo marsikteri zmed nas med zaverženimi v peklu ravno zavoljo onečastenja nedelj in praznikov, ondi bodo z zobmi škripali in

kleli svete dni, katerim bodo svojo strašno, večno nesrečo, pripisovali. In mnogo družih zmed nas bo morda tedaj (čez 100 let) v vicah ječalo vseh skesanih, da si te zlate, drage dni niso zadosti obrnili v svoj prid. Da odidemo tej nesreči ljubeznivi moji! spominjajmo se, kaj nas čaka spominjajmo se in v mislih imejmo uni svet unod groba! Amen.

Pridiga za XVII. pobinkošno nedeljo.

(Bog je ljubezen in hoče le ljubezen; gov. S. K.)

Učenik! ktera je velika zapoved v postavi? Mat. 22, 36.

V v o d.

Pismarji in farizeji so se večkrat prepirali med seboj, ktera bi bila naj večja zapoved v postavi Mozesovi. Nekteri so terdili, da je zapoved od daritev naj imenitniša, drugi so zapoved od posvečevanja sabot oklicali za naj večjo, in spet drugi so imeli zapoved od obrezovanja za naj večjo itd. K Jezusu tedaj pridejo, da bi zvedeli, kaj on o tem misli. Vpraša ga eden zmed njih, ter mu reče: „Učenik! ktera je velika zapoved v postavi?“ Jezus ni bil, kakor farizeji, ki so le na vunanje reči gledali, na to, kar je bistvenega, pa pozabili. Toraj jim odgovori in reče: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli. Ta je naj večja in prva zapoved. Druga pa je tej enaka:

Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. V teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.“ Tako, glejte! je Jezus učil.

Priserčno, otročjo ljubezen do Boga, našega Očeta, in bratovsko, odkritoserčno ljubezen do vseh ljudi kot otrok vesoljnega Očeta, ki je v nebesih, to dvojno tirja Jezus, to dvojno mu je najpervo in najimenitniše. Ljubezen je po nauku Jezusovem jedro cele naše vere. Naša s. vera je vera ljubezni. Bog je ljubezen, in Bog hoče le ljubezen, to je zapopadeno v vseh resnicah naše s. vere. In ravno od teh dveh stavkov bom danes govoril; pripravite se!

R a z l a g a.

1. Bog je ljubezen; to je zapopadeno v vseh resnicah naše s. vere. — Bog je ljubezen, zato je stvaril svet, in sosebno človeka, ter mu dal toliko lepih zmožnost, dal neumerjočo dušo, in ga namenil za nebesa, da bi ondi gori pri njem, svojem Stvarniku, užival večno zveličanje. — Bog je ljubezen, in le iz ljubezni, le, ker ga je ljubil dal je človeku zapovedi, ktere nam kažejo pot v večno življenje, dal angele za spremljevalce in varhe na tem težavnem potu. Clo razno terpljenje, s katerim Bog grešnike strahuje, in pobožne poskuša, in še tudi pekel, ki nas s svojimi strašnimi mukami pred hudim svari, kaj nam pač drugega oznanuje, kakor da je Bog ljubezen.

Bog je ljubezen; zato se je usmilil grešivšega človeštva, ter poslal svojega edinorojenega Sina nam revnim, nesrečnim ljudem, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Vse Jezusovo življenje tukaj na zemlji, in vse njegovo djanje in ravnanje, in vse njegovo terpljenje, in njegova smrt na križu, — kako glasno nam pač vse to oznanuje rekoč: Bog je ljubezen!

In na dalje sveti zakramenti, ti nevsahljivi studenci v okrepčanje slabotnim potnikom na potu življenja, — sosebno zakrament svete pokore, pri kateri se Bog tolikanj ljubeznivo usmili padlega, skesanega grešnika, — zakrament s. rešnjega telesa, v katerem Jezus samega sebe slabotnim za živež daje, — daritev svete maše, maše, v kateri se Jezus sam, ponavlja in svojo smrt na križu, na dan daruje svojemu nebeškemu Očetu v spravo za ljudi, kakor

nekdaj na križu; — kaj nam pač vse to družega pravi, kakor: Bog je ljubezen!

In tako, ljubi moji! preglejte vse nauke, vse naprave kerkščanstva, našli bote in se prepričali, da vse le ljubezen božjo skazujejo, navestujejo, in oznanujejo. In tako je, kakor sem že poprej rekel, zapopadek vseh resnic: Bog je ljubezen!

2. Kakor pa je Bog ljubezen, tako tudi hoče le ljubezen, in da je tem res tako, lahko posnamemo iz vseh resnic naše s. vere. In zapopadek vseh resnic naše s. vere tedaj je: Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega serca, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli; — in svojega bližnjega kakor samega sebe. Da se o tem prepričamo, le pogledjmo, kako se človek, večegar sercu ljubezen gori, da Boga in bližnjega obnaša.

a. Kdor ljubi Boga iz vsega svojega serca, tudi zvesto vse spolnuje, kar je Bogu dolžan. Le tolikanj rad misli na Boga, Boga vedno pred očmi ima. In naj večje veselje mu je, Bogu dopasti s pobožnim življenjem. Misli le: kaj hoče Bog? in stori le, kar Bog hoče. Gosposki je pokoren, ker je božja volja, da moramo gosposko ubogati. Svojo hišo v lepem redu derži; in svoje domače k bogaboječnosti opominja; svoje otroke lepo po kerkščansko redi, ter jih Boga spoznavati in pobožno živeti uči; in pazno gleda na svojo družino, da jo dobro ohranja, in mu ne zaide na napčne pota, ter v pregrehe in hudobije.

Zvesto hodi k božji službi, in je ves pazen v cerkvi pri svetih opravilih, ker ve, da je božja volja, da se na tem svetem kraju v božji hiši, skupaj zbiramo, skupaj molimo, in eden družega k dobremu podbujamo.

Voljno prenaša križe in težave, ki mu jih Bog naloži. Svest si je, da je vse prav storjeno in dobro storjeno, kar Bog stori, in da nam tudi križe in težave Bog le iz ljubezni naklada. Terdno v Boga zaupa. Podoben je hrastu terdno ukorenjenemu, podoben živi skali sred morja. Čversto ukorenjenemu hrastu nobena nevihta ni kos; sive skale tudi naj serditiše valovje ne spodkoplje; tudi njegovo zaupanje v Boga nobena skušnjava ne podere. Ves varen počiva pod plajščem božje ljubezni, ravno kot otrok v naročji skerbne matere. —

Kdor ljubi Boga iz vsega serca, skerbno se varuje in zvesto ogiblje vsega, kar njegovemu ljubljenu Očetu v nebesih ni všeč in ne po volji. „Kako bi zamogel pač hudo delati v pričo svojega

Boga, čegar oko me povsod vidi?" misli si, kakor si je mislil nekdanj pobožni Egiptovski Jožef; in se Boga tako terdno derži da ga nobena skušnjava ne more od Boga odtergati, in ga ne more ne hudo nagnenje, ne zapeljivi svet, ne hudi duh v greh pripraviti. Rajši bi življenje dal, kakor Boga razžalil.

Vidite, kristjani moji! tako je v zapovedi ljubezni božje zapopadeno vse, kar smo Bogu dolžni.

b. In ravno tako je v zapovedi: „Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe;" zapopadeno vse kar smo svojemu bližnjemu dolžni. — Kdor ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, nobene sovražne misli do svojega bližnjega v svoji glavi terpel ne bo, in nobene hude želje družih v svoje serce spustil, in ondi prostora dovolil ne bo. Nikogar ne bo sovražil, nikomur povračeval hudo za hudo; še le dobro bo storil svojemu razžaljivcu, in molil za svojega sovražnika, ter prosil Boga, naj bi mu greh odpustil po svojem neskončnem usmiljenji. Greh, ki ga je bližnji storil, ga bolj peče in skli, kakor razžaljenje, ki ga je po bližnjem prebil. — Nikomur nobene krivice ne stori; vsakemu da in odraja, kar mu gre; slehernemu pusti, kar mu je Bog dal, kakor si sam želi, da bi mu v miru pustili drugi, kar ima. — Svojemu bližnjemu sreče ne zavida, in nikoli ni vesel, če kdo drugi v kako škodo pride, ali ga kaka nesreča zadene; še le vesel je, če se drugim dobro godi, in jih iz serca miluje, če jim po sreči ne gre. —

Kdor svojega bližnjega kaker samega sebe ljubi, o družih nič napčnega ne misli, in tudi ne govori, ravno kakor si tudi sam želi, da bi tudi drugi o njemu nič hudega ne mislili in ne govorili. Hudega o družih ne govori; in kar je od družih hudega slišal, dalje ne raznaša, in ne razglaša), še le pokrival bo pomote družih, ter jih zagovarjal, kolikor koli mogel.

Kdor ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe, tudi dobrega mu bo storil, kar in kolikor je mu mogoče. Bližnjega v potrebi viditi mu nič manj hudo ne dě, kakor ko bi se sam v potrebi znašel. Lačnega bo nasitil, nazega oblekel, potujočega radovoljno pod streho vzel, bolniku lepo postregel, in če mu sam pomagati ne more; bo druge prosil, da mu na pomoč prihitijo. — Sosebno pa mu je dušno zveličanje bližnjega pri sercu. Iz serca želi, da bi vsi od kraja pobožno in bogaboječe živeli, in enkrat dosegli večno zveličanje. Zatoraj grešnike svari, da le more, nevedne podučuje, kolikor mu je le mogoče, s svojim lepim zgledom druge podbuja in za dobro vnema in prosi neprenehoma Boga za zveličanje vseh svojih bratov. — z eno besedo: skerben je, toliko ne-

sreče od bližnjega odverniti, in mu toliko veselja narediti in toliko sreče nakloniti, kolikor je le mogoče; — in vse to stori zato, ker ljubi svojega bližnjega.

S k l e p.

Vidite toraj, ljubi poslušavci! tako je v zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega zapopadeno vse, kar smo Bogu in bližnjemu dolžni; in to ljubezen Bog od nas tirja. On je ljubezen, in hoče le ljubezen. Ljubezen je bistvo, je zapopadek, je jedro naše cele vere. Ljubezen do Boga in ljubezen do bližnjega mora kristjanu celo serce napolniti, mu mora celo serce prevzeti. — Zato se je dozdevalo svetemu Avguštinu, da ga solnce, mesec in zvezde, hribi in doline, reke in morje, in vse vidne stvari božje sklicujejo, ter mu pravijo rekoč: „Avgustin! ljubi Boga! glej, zavoljo tebe nas je vstvaril, da mu ljubezen skazuješ!“ — In ko je nekega dne poprašal nekdo tega slovečega in svetega učenika, kaj Bog najpoprej in pred vsem drugim od nas tirja, in v čem je zapopadena vsa naša sv. vera in vsa svetost življenja, in je vpraševavec menil, da bo za odgovor dobil celo versto dolžnost in pravil, mu s. Avgustin nič družega ne odgovori, kakor: „Bog od nas nič družega ne tirja, kakor ljubezen. Le ljubi in (potem pa) stori, kar le koli hočeš!“ — In taka le je tudi zares; zakaj kdor Boga ljubi, ali ne bo tudi storil, kar je Bogu všeč? Ali bo mar koga družega molil razun Boga? Bo mar s preklinjevanjem in rotnjem nečast delal božjemu imenu? Ali mar praznike posvečeval ne bo? Kdor Boga ljubi, ali ne bo ljubil tudi njegove namestnike na zemlji, ter starše in druge predpostavljene, duhovske in deželske gosposke? Ali bo mar kaj žalega storil svojemu bližnjemu, kateri je stvarjen po božji podobi? Bo mar nečistost doprinašal, ali kradel, ali po krivem govoril zoper bližnjega, ali kaj ljudskega želel, ko namreč dobro ve, da Bog kaj takega ne terpi? V ljubezni tedaj, po vsi pravici smemo to reči, so zapopadene in strinjene vse druge čednosti.

Zato ravno nam je ljubezen tolikanj potrebna, in bi morala; prav svitlo goreti v sercu slehernega kristjana. Brez ljubezni b. kristjan nič ne veljal. Mertev bi bil, kakor je telo brez duše mer, tvo. — O koliko tacihi mrtvih vtegne pač med nami bit¹, ko jih je toliko, katerim manjka ljubezni, ljubezni do Boga in do bližnjega!

Obernimo se toraj k Bogu, milo prosivši ga, da nam po svojem neskončnem usmiljenji daruje dar ljubezni keršanske. Pri-
serčno ga prosimo, ter recimo: „O ljubi Bog, Bog ljubezni! vžgi
tudi v naših srcih ogenj svoje ljubezni, da ljubimo tebe iz celega
svojega serca, svojega bližnjega pa, kakor sami sebe!“ Amen.

Pridiga v god sv. Daniela preroka.

(Nauki iz njegovega življenja.)

V v o d.

Lepa in časti vredna je navada, da otroci god svojega očeta
veseli obhajajo.

Ljubi moji! tudi mi danes obhajamo častitljiv god sv. Da-
niela, slavnega preroka in cerkvenega patrona; mi stojimo kakor
otroci pred svojim cerkovnim očetom in obhajamo veseli njegov
sveti god. Poglejte ljubi moji! na cerkev in oltarje, vse lepo in
čedno popravljeno, — poslušajte sv. pesmi, ki se danes slišijo,
— pogledajte na ljudi, vsem se veselje na licih vidi — vse je da-
nes veselo. Veseli se z nami vred tudi naš cerkovni patron in
oče, sv. Daniel, tam gorej v nebesih, on gleda na nas tukaj zbrane,
nam obljublja, še zanaprej Boga za nas prositi, nam pa tudi —
kakor skerbni oče svojim otrokom lepe nauke daja, nas opominja,
tako živeti in Bogu služiti, kakor on, da tudi mi enkrat k njemu

v nebesa pridemo. Vem in zaupam, da ste se danes vsi zato tukaj zbrali, svojega cerkvenega patrona prav in spodobno častiti. Svetnike prav častiti, se pa pravi, njihovo življenje posnemati, živeti, kakor so oni živeli. Zato hočemo življenje sv. Daniela kratko premišljevati in poslušati, kaj nam cerkveni patron pravi. Slišali bote, da vam sv. Daniel cerk. patron tole pravi:

Ljubi moji farmani! postite se! deržite se sv. katoliške vere! in zaupajte na Boga!

To bom vam kratko pokazal, prosim za poterplenje!

R a z l a g a.

Judje so bili odpeljani v Babilonsko sužnost. Kralj je ukazal, naj se izberejo štiri naj lepši Judovski mladenčiči. Ti bi imeli kralju služiti in streči. Med temi mladenčiči je bil naš cerkv. patron sv. Daniel. Nabuhodonosor zapove, da se Danielu in njegovim tovaršem daja jesti ravno tistih jedi, kakor so se napravljale za kraljevo mizo in naj se jim dajejo nar lepše oblačila. Ali ti mladenčiči nočejo jesti od teh jedi, ki so jim bile prepovedane po Mojzesovej postavi, so le ostali pri kruhu in vodi, in so se oestro postili. Ker so bili tako zvesti, so se bili vredne storili božjih dobrot; Bog jim je dal, da so njihova obličja bila lepša in popolnša, kakor vseh mladenčev, kateri so od kraljevih jedi jedli, dal jim je tudi učenost in modrost, ja še zraven je dal Danielu prerokovati prihodne reči. Kralj je postavil Daniela prvega za sebo, in tudi unim trem mladenčcem podelil imenitne službe. Tako je taj bil post sreča za sv. Daniela. Zato nam sv. Daniel pravi:

1. Ljubi moji farmani, postite se!

Cerkv. zapoved zapove, v časih se postiti. Pri Slovencih se ta zapoved lepo in zvesto spolnuje. Že se tudi med nami znajdejo, katerim ni nič mar za cerkv. zapoved iz sv. post. Pa to je vaša sreča in vaša čast, da tacih ni veliko, tacih, o katerih Jezus pravi: „Kdor cerkev zaničuje, mene zaničuje, kdor cerkve ne posluša, je ajd in očiten grešnik. Le tudi zanaprej lepo sv. postne čase deržite, pa ne pozabite, da samo od mesa se zderžati, še ni pravi post; prav postiti, se pravi: svoje grešno poželenje krotiti in premagovati, sam sebe zatajevati, in greha se varovati. To je še le pravi post.

Kerš. gospodar! mika te tvoje meso, stara navada te vleče, tvoji tovarši te vabijo v taberno ali kerčmo, kjer si že velikokrat svoj denar in svojo pamet zapil, kjer si že velikokrat Boga močno žalil, kjer sam sebi, svojej ženi in otročičem jamo koplješ; ura bije in spet te mika totje iti. Oj, ljubi moj! premagaj se, ne stori in ne hodi kamor te hudo poželenje kliče, posti se, to bo pravi post!

Keršanska gospodinja! ti imaš navado pri svojih tovaršicah postajati in ljudi obirati, svojemu možu vsako besedo požvekati in tako jezo in nepokoj napravljati; spet si na potu kaj takega storiti, premagaj svoje hudo nagnenje, posti se, to bode pravi post! —

Kerš. mladeneč! ti si navajen, svoje ljube stariše gerdo imeti, po tabernah posedati, za visok denar igrati, po tabernah razsajati in noreti, in po noči vasovati: to je ljubi moj! gerda in grešna navada; gorje tebi, ako po tej navadi še dalje živiš! Zato premagaj svoje poželenje, ne bodi več tak, posti se, to bo pravi post!

Kerš. deklica! ti se lepo in drago oblačiš in lišpaš, ti ne poslušаш lepih besed očeta in matere, tebe ni več sram, tudi po noči pri godcih se vlačiti in moštvu operati: ljuba moja! vidila boš da se bo tvoje grešno veselje v žalost spreobrnilo, da boš še grenke solze točila! Zato pusti svojo grešno navado, premagaj se, posti se, to bo pravi post! — To nas Daniel uči: postiti se, kakor cerk. zapoved zapove, zraven pa tudi se premagovati, hudo poželenje krotiti in greha se varovati. —

Babilonci so bili ajdje, in so imeli malika po imenu Bal, ki so ga kakor Boga častili. Vsak dan so mu dajali nekaj mernikov pšenične moke, 40 ovec in veliko vina. Vselej je bilo vse pojedeno in popito. Daniel je pa spričal, da je vse to le sleparija in goljufija. On in kralj gresta v tempelj. Kralj vkaže po navadi jedi nastaviti in vina natočiti. Daniel pa reče pepela prinesti in ga v pričo kralja po vsem tempeljnu natrese. Potem vrata s kraljevim pečatom zapečatita in gresta. — Drugo jutro gresta kralj in Daniel v tempelj in najdeta pečat cel. Ko vrata odpreta, pogleda kralj na altar, vidi vse povžito in zavpije: „Velik si o Bal! v tebi ni goljuniije“. Daniel pa kralju pokaže na tla rekoč: „Poglej na tla, čegave so te stopinje?“ Kralj reče: „Možke, ženske in otročje stopinje vidim“. Kralj se zjezi in Balove služabnike oestro prime in zaroti, da so mu morali pokazati skrivne duri, skoz katere so hodili v tempelj pojedat. Kralj jih vkaže vse pomoriti, Bala pa Danielu da, ki je malika in njegov tempelj razdjal.

Babilonci so tudi zmaja, grozno kačo kakor Boga častili. Daniel se kralji ponudi, tudi tega malika pokončati. Kralj privoli. Daniel vzeme smole, masti in preje, to skuha, naredi kepe in jih zmajuje meče; zmaj jih požira, se jih naje, in se razpoči. Daniel jim potlej pravi: Poglejte, koga ste častili! —

Daniel je toraj poznal pravega Boga in njegovo sv. voljo. Tudi mi verujemo na pravega Boga, mi poznamo njegovo sv. voljo, to nas uči sv. katoliška vera.

Za to pravi nam danes cerk. patron sv. Daniel:

2. Ljubi moji farmani! deržite se sv. katoliške vere.

Žalostno je bilo na svetu, preden je Jezus na svet prišel in nam sv. vero prinesel. Ljudje so tavalili po temi, in živeli kakor živina. Niso poznali svojega očeta v nebesih, ki za vse tako lepo skerbi, niso vedeli, kaj storiti, česa se ogibati, da enkrat v nebesa pridemo. Zares žalostno je to bilo.

Jezus je prišel, in nam svojo sv. vero prinesel, ki nas vse to lepo in jasno uči: Jezus je prava luč, ki nam sveti na nevarnem potu proti večnosti. To svojo luč, ta svoj nauk in svojo sv. vero je izročil sv. katoliški cerkvi: kdor njo posluša, Jezusa posluša, ona je steber vse resnice, pri sv. cerkvi ostane Jezus in sv. Duh do konca sveta. — Milijonov in milijonov je ljudi, ki nimajo te sreče, ki jo mi imamo: mi smo vsi rojeni v sv. katoliški cerkvi, mi vsi imamo pravo vero: kdor pa veruje, bode zveličan. Zato veselimo se, da imamo to veliko srečo in gnado, in bodimo za te nebeški dar iz serca hvaležni! Kako pa hočete in zamorete to svojo hvaležnost skazati? Glejte! tu je sveta hiša, kjer se vam oznanjuje sv. katoliška vera; radi in veseli v njo hodite, pošteno in pobožno se v njej zadržajte, lepo in zvesto poslušajte pridige in kerš. nauke, pa dalej tudi pomagajte in poskerbite, da bo vaša cerkev lepo in čedno popravljena, kakor se spodobi za tisto hišo, kjer Jezus Bog sam noč in dan prebiva in vaše zdiheleje in prošnje oslišuje! — Kdo vam pa oznanjuje tisto sv. vero, ki vas časno in večno srečne stori? to so duhovniki in dušni pastirji. Zato ako hočete za dar sv. vere hvaležne se skazovati, radi poslušajte, ubogajte in spoštujte svoje dušne pastirje! Tam kjer se dušni pastirji ne poslušajo in spoštujejo več, tam je žalostno: luč sv. vere umira, skoraj vgasne, in pride strašna, žalostna tema! — Pa prava vera ni mrtva, ona rodi obilno sadu; zato deržite se sv. katoliš. vere zvesto in to posebno s tem pokažite, da živite po keršansko,

da storite kar sv. vera ukaže, pa tudi opustite, kar vera prepove: nič ne pomaga, keršansko verovati, ajdovsko pa živeti. Keršansko verovati in tudi kerš. živeti, to hoče sv. Daniel od vas, ki vam iz oltarja kliče: Ljubi farmani! deržite se sv. katoliške vere! —

Ko Babilonci vidijo, da Daniel vse njihove bogove tako na sramoto postavlja in pokončuje, jih strašna jeza prime; spuntajo se, grejo s silo nad kralja in vpijejo: Daj nam Daniela, ako ne, pomorimo tebe in tvojo družino“. Kralj posiljen jim ga da. Oni ga veržejo v levnjak, v temno jamo, da bi ga levi požerli.

Bilo je v levnjaku sedem levov, šest dni jim niso nič jesti dali. Sedmi dan pride kralj za Danielom žalovat, in vidi Daniela v sredi levov živega sedeti. Na ves glas zavpije: „Velik si, Gospod, Bog Daniela“. Ukaže Daniela iz levnjaka potegniti, njegove sovražnike pa v jamo vreči. Levi so jih koj na mestu požerli.

Daniel je na Boga zaupal in Bog je svojega zvestega služabnika čudno obvaroval. Zato pravi danes cerkv. patron sv. Daniel:

3. Ljubi moji farmani! zaupajte na Boga!

Naša zemlja je solzna dolina, in pot, ki ga mi hodimo, je s ternjem nastlan. — Resnična je beseda sv. pisma: „Težek in hud jarm sloni na ramah vseh Adamovih otrok od zibebe do pokopališča, to čuti kralj na tronu, kakor berač na slami“. Morebiti da je tukaj pri vas kaj drugače, morebiti, da tukaj ni terpenja, ni žalosti, ni solz? Tudi tukaj se marsikteri oče trudi in poti noč in dan, vendar ne ve, kaj bode jedel, s čem svojo družino redil in oblačil. Tudi tukaj zdihuje marsiktera žena, katero njen mož gerdo ima in ktere ne derži njen mož tisto sveto obljubo, katero je jej pred sv. oltarjem storil; tudi tukaj žaluje marsiktera udova, ktere je smert njenega moža pobrala in jej kopo bornih otročičev zapustila; — tudi tukaj marsikteri bolnik na bolni postelji bolečine terpi in milo zdihuje, pa pomoči ne more najti; — tudi tukaj pri marsikterem grobu ljudi klečijo in za kako ljubo osebo solze pretakajo in molitve pošiljajo. Pa nočem dalje vaših src raniti, le to sem kratko v misel vzel, da vsi spoznamo, da je zemlja povsod le dolina solz.

Ljubi moji farmani! vi imate lepo priložnost, pri svojih težavah tolažbo in pomoč iskati in jo tudi dobiti. Glejte! Vaš cerkv. patron sv. Daniel je bil v ptujo deželo ko suženj peljan, on je bil

tam od ptujcev obrekovan in krivo zatožen, potem še k smerti obsojen in med divje zverine v levnjak veržen. Ali Daniel je terdno se deržal božjih zapoved in zvesto na Boga zaupal, in Bog ga ni zapustil; že na zemlji ga je povišal in ga k sebi vzel v večno veselje. V svojih revah spominjajte se svojega patrona, bodite stanovitni, živite lepo po božji volji, in zaupajte na Boga: on — vsegamogočni in pravični Bog — vas bo kakor svoje zveste služabnike obilno poplačal: tam gori ni več ubožtva, ni težav, ni bolezni, ni smerti, nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ne slišalo, tudi nobeno serce še ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo. —

S k l e p.

Ljubi farmani! Okoli te svoje farne cerkve vas bojo pokopali, tu okoli te cerkve bojo vaši grobi, v katerih bote počivali in pričakovali Jezusa ki pride sodit žive in mrtve. Glejte! v tej cerkvi ste bili kerščeni, okoli te cerkve bote tudi pokopani. Za to je farna cerkev za dobre farmane nar ljubši in tudi nar svetejši kraj. Radi in veseli hodite v svojo farno cerkev, pogledjte vselej na sv. altar, in spominjajte se svojega cerk. patrona, sv. Daniela. Lepi so nauki, ki jih on vam daja. On pravi: jaz sem se postil, tudi vi se postite, ne samo od mesa, temuč tudi od greha; jaz sem častil in molil pravega Boga, tudi vi imate pravo vere, deržite se zvesto sv. katoliške vere in lepo po. svojej veri živite; — jaz sem terdno zaupal na Boga in on me je obvaroval pri vseh mojih križih in nevarnostih, — zaupajte tudi vi na Boga: kdor na Boga zaupa, ne bo osramoten. Tako storite, po mojih besedah se ravnejte: kjer sem jaz vaš cerkv. patron in oče, bote tudi vi moji farmani in cerkovni otroci, tudi vi se bote z meno veselili na večne čase! Amen.

Pridiga za XVIII. pobinkošno nedeljo.

(Kaj se pravi Boga kleti? gov. L. R.)

„In glej, eni pismarjev so sami pri sebi rekli: Ta preklinja“. Mat. 9, 3.

V v o d.

Koliko revnih bolnikov je usmiljeni Jezus čudoma ozdravil, nobeden človek nam povedati ni v stanu. Poglejte! spet danes bremo v s. evangelju, da so mu mertudnega prinesli, ležečega na postelji, in so prosili, naj bi ga ozdravil. In Jezus, ko vidi njihovo vero, njihovo zaupanje, reče mertudnemu: „Zaupaj, sin! tvoji grehi so ti odpuščeni!“ In glej! eni pismarjev, ko vidijo, da Jezus mertudnemu grehe odpušča, namesti da bi ga ozdravljali, so sami pri sebi rekli: „Ta preklinja!“ Na to se je Jezus prelepo opravičil, ter šel, in mertudnega čudoma ozdravil, in po tem na znanje dal, da oblast ima, tudi grehe odpuščati. Jezus po tem takem ni preklinjal, česiravno so ga hudovoljni farizeji preklinjevanja obdolževali. Dandanašen pa je veliko ljudi, ki se preklinjevanja in clo bogokletstva krive storé; pa le nočejo spoznati, da preklinjajo. Sirote sami sebe goljufajo, in so podobni bolniku v ometicah ležečemu, ki bolečin ne čuti, ker se jih ne zavé. Toraj ne bo od več,

tudi od te strupene pregrehe kaj spregovoriti, ter vam povedati, kaj je bogokletstvo ali kaj se pravi: Boga preklinjati? Poslušajte!

Razlaga.

Pregrehe bogokletstva se krivega stori, kdor vedoma kaj misli, govori ali stori, s čemur ali Boga, ali božje svetnike, ali kako drugo božjo, sveto reč zaničuje. Tedaj se človek bogokletstva zadolži ali neposredno ali pa posredno.

1. Neposredno se človek bogokletstva krivega stori, kader se kar naravnost loti Boga in njegove časti, ter mu ali kako božjo lastnost vtaji, in pravi z brezbožnimi v s. pismu (Job. 22, 13.) „Kaj pač Bog ve?“ ali pa z Izraelci v puščavi: „Bo mar Bog v puščavi zamogel mizo pogerniti?“ (Psalm. 77, 19.); ali če bi kaj hudega, ter kak greh ali kako krivico Bogu pripisoval, in grajal njegovo svetost in previdnost. — Ravno tako bi se bogokletstva vdeležil, ako bi si želel, da bi Bog te ali une lastnosti ne imel, postavim, da bi grehov ne strahoval, to je, pravičen ne bil. — Na dalje bi bil v tem grehu zapopaden, ko bi kakej stvari božje lastnosti pripisoval, postavim, kakemu kralju ali cesarju prilizovaje rekel, da je vsemogočen, neskončno moder, pravičen in dobrotljiv, kar nobeden ni, razun Boga. — Tudi bi bil bogokletstva kriv, ko bi Jezusa, božjega Sina, po božje ne častil, ter ga le samo modrega človeka imenoval; pa bi ne dal veljati, da je tudi pravi Bog; ali ko bi scer zaničljivo o Jezusu mislil ali govoril.

Da so take pregrehe silno velike pregrehe, vsak lahko spozna. Da človek le še količkanj vere ima, ne bo se dal premotiti, in ne vdal se žalosti in terpljenju, ne jezi in nejevolji, ne slabim zgledom malopridnih ljudi zapeljati v toliko pregreho, katero je Bog že v starej zavezi s smertjo kaznoval. V Mozesovej postavi pravi Bog: „Kdor preklinja ime Gospodovo, naj umerje; vsa občina naj ga kamnja, bodi si rojak ali tujec. Kdorkoli ime Gospodovo preklinja, bodi umorjen“. (III. Moz. 24, 16.) Uzrok te postave pa je bil ta le: Sin Izraelske matere, očeta pa Egipčana, se je v ležišču z Izraelcem prepiral. Ker je pa božje ime preklinjal, pripeljali so ga k Mozesu, ter priperli, dokler se ne zve, kaj bo Bog

zapovedal, naj se ž njim zgodi. Gospod Bog pa je rekel Mozesu: „Pelji bogokletneža iz tabora; vsi, ki so slišali preklinjajočega, naj roke nanj položé, in vse ljudstvo naj ga kamuja“. In so ga peljali pred ležišče in ga kamujali.

Pa tudi v novej zavezi nam ne manjka prestrašnih zgledov, kako velika hudobija da je bogokletstvo pred božjim obličjem. Ker je Herod priliznjeno govorico, da kakor Bog govori, rad poslušal, vdaril ga je Gospodov angelj; červi so ga snedli, in je umrl. (Djanje apost. 12.)

Hudobni cesar Julian Odpadenec o Jezusu nikoli ni lepo, ampak vselej le zaničevavši govoril. Imenoval ga je le „Galilejca“ in „tesarjevega sina“. Nekega dne pa naleti cesar na pobožnega, od Boga posebno razsvitljenega kristjana. Ko spozna njegovo pobožnost, vpraša ga od več ošabni cesar: „Kaj dela Galilejec, tesarjev sin?“ Kristjan od s. Duba navdihnjen mu reče mirno pohlevno in brez serda: „Cesar! védi, da za tvojo trugo dile teše“. In res je bilo tako. Malo dni za tem je bil cesar na vojski smertno ranjen, pa je vedno tolikanj terdovraten ostal, da tudi v zadnjem trenutljeji življenja ni sam v se šel. Kervi, ki mu je iz rane lila, v perišče nalovi, ter jo prešerno proti nebu zabrusi rekoč: „Galilejec! zdaj si zmagal!“ Reče, in spusti černo dušo, ter umerje strašne smerti, kakoršne nas sam večni Bog obvaruj!

2. Človek se pa tudi posredno lahko bogokletstva krivega stori, če namreč o božjih svetnikih, o s. veri, o s. zakramentih ali družih svetih rečeh kaj napčnega misli ali kaj zaničljivega govori.

a. Zaničevanje, ki se svetnikom godi, se na Boga povračuje, s čegar milostjo in pomočjo so svetniki postali in se zveličali. Zato ravno se taka pregreha bogokletstvu prišteva, in je gnjusoba pred Bogom, kateri jo večkrat že tudi na tem svetu prav občutno pretepava.

Krivoverni cesar Konstantin Kopronimus od Mariinega počenja kar nič ni mogel slišati. Nekdaj, ko je ravno mošnje polno zlatov v roci imel, mu menda sam peklenski dub na misel da, zaničevanje do Marije takole razkazovati: Polno mošnjico namreč kviško povzdigne, vpraševaje svoje služabnike: „Koliko je mošnja vredna?“ Mu rekó: „Kakor se kaže, sila veliko!“ Zdaj pa iztrese cesar zlate iz nje, in jo znova povzdigne, z nova vpraševaje: „Koliko pa zdaj mošnja velja?“ Mu odgovore: „Malo ali pa nič!“

In cesar se nato prav peklensko nasmehlja, ter reče ves ošaben: „Ravno taka, vidite! je z Marijo. Dokler je Kristusa pod svojim srcem nosila, bila je vse časti in hvale vredna; po Jezusovem rojstvu pa ni bila ne večja, ne boljša, kot so druge žene“. S takim strašnim preklinjevanjem je ta prevzetni mož Mariji čast jemal. Poslušajte pa tudi, kakošna se mu je na zadnje godila: Umerl je prestrašne smerti v neznanih bolečinah, in preden je umerl, neusmiljeno se je zvijal na postelji, ter kričal v enomer: „Častite božjo Mater! Spoštujte Mater božjo!“

Enako se je bil pregrešil tisti igravec, ki je v lotrijo stavil, in da bi tem gotovejše dobil, podobo s. (brata) Serafima v klobuku nosil. Ko pa vidi, da nič ni zadel, vergel je podobo na tla, in jo z nogami teptaje svetnika preklinjal. Kako da je ta preklinjevalec svoje življenje sklenil, ne vem; to pa vem, da mu na sodbi božji gotovo ni bilo dobro pri sercu, če se poboljšal ni; in da se s. Serafimom nikdar v nebesih veselil ne bo, če se poprej spokoril ni.

b. Nič manj hudobno ni, če kdo o s. veri zaničljivo govori. Sv. vera nam je luč, ki nam razsvetljuje naše časno življenje, da ne zaidemo v večno tamo, ampak dosežemo večno zveličanje. S. vera nam kaže edino pravi, edino zveličavni pot v nebesa. Kako hudobno je toraj serce, ki jo ne le ne spoštuje, ampak clo zaničuje! Kako strašno kazni si tak človek na glavo ne nakopava včasih že na tem, tem gotovejši pa na unem svetu!

Evzebij pravi v svojih cerkvenih zgodbah, da je dal cesar Maksimian nalašč take bukve spisovati, ki so bile polne preklinjevanja naše sv. vere. Te bukve so potem v šoli otrokom razdelevali, da so se jih na pamet učili, in ž njimi kristjanom po ulicah na glas zabavljali, kar so lahkomišljeni šolarčki, se ve da, kaj radi storili. Ali na to kaj se zgodi? Neštevilno množico paganov je kuga zadela, da so bile na enkrat hiše in ulice vse polne merličev, tako, da jih ni bilo moč spraviti. Zmed kristjanov pa tudi le eden za kugo ni zbolel. Cesar sam je oslepel, obnorel in se umoril.

c. Še več pa je tacihi ljudi, ki se zadolže s preklinjevanjem s. zakramentov ali kacih družih svetih reči. S. zakramente je postavil Jezus v naše zveličanje; marsiktere druge svete reči, kakor poštropovanje z blagoslovljeno vodo in druge svete blažila, so nam pomočne k pobožnemu, bogaboječemu življenju. Kako nehvaležen je tedaj, kdor jih zaničuje. Le lahko se mu zgodi, da jih nima,

kader jih naj bolj potrebuje, ter morda clo na zadnjo uro brez s. zakramentov umerje, in brez teh cerkvenih tolažil v neznano večnost gre: (Konec prihodnjič).

Duhovske zadeve.

Kerska škofija. Preč. g. Ravšer Jan. je imenovan stolni korar in v. č. g. Hueber Jož. profesor pastoralne; č. g. Zojer Jož. pride za pridigarja in kaplana v Celovcu, č. g. Seher Jož. za kaplana v Belace, č. g. Žl. Gallenstein Hubert za Gleismüllerskega beneficijata v Št. Vidu, č. g. Žerjav Mat. za provizorja na Berdo in č. g. Stefaner Jož. za provizorja v Miheldorf. Čč. gg. kaplani so predstavljani in vnovič vstavljeni: Polei Jož. na Bistrice pri Št. Paterinjanu, Jerman Juri k fari pri Prevalah, Payer Greg. v Požarnico, Jereb Jož. ml. v Št. Štefan pri Bekštanju, Zorman Fr. v Guštanj, Fugger Fr. v Rožak, Lampersberger Jan. v Št. Martin pri Belace, Zörrer Jož. v Sokovo in Isop Florj. v Dolnidraubreg. Umerli so čč. gg. fajm.: Kanduč Jož., Doužan Jan. Wister Tom. in O. Kolumban Pavler benediktinec. R. I. P.

Od 21. do 28. avgusta in od 4. do 13. septembra bojo prem. knezoškof birmovali po dek.: Zgornji rož, Terg, Terbiž, Spodnja in Zgornja Zila in Zgornja Bela.

Lavantinska škofija. Č. g. Matija Stoklas je prejel Marenberško faro. — Prestavljeni so naslednji čč. gg. kaplani: Fr. Ermenc v Hoče; Mib. Šautl k sv. Janžu na Dravskem polji; Jož. Stuhec v Ulimije; Sim. Rak k sv. Emi; Jak. Lempel v št. Pavel pri Prevalu. — Za kaplane so naslednji čč. gg. novomašniki dobili službe: Jož. Žičker za II. v Vojaiku; Jan. Skupala za II. v Žavcu; Fr. Klinec pri sv. Vidu blizu Planine.

Ljubljanska škofija. Č. g. Jož. Razboršek, kapl. v Vodica, je prestavljen v Dobropolje. Čemšeniško faro je dobil č. g. Fr. Rome kapl. v Cerkljah, in na njegovo mesto gre g. Jan. Kramar, sedanji administr. v Čemšeniku. Č. g. Ant. Dolinar, semeniški duh., pride za dub. pom. na Dobrovo. — Č. g. Jak. Blaznik je bil 1. avg. vmeščen za faro Hrenovice. Čast. g. Jan. Judnič, administrator lokalije Polom na Kočevskem, je prestavljen ravno tako na Šentursko goro. Fara Suhor je podeljena vikariju v Zagorji, čast. g. Antonu Mlakarju. — Umerl je 15. jul. nanagloma č. g. Mat. Smolej, kapl. v Dobropolji. R. I. P.

Tržaška škofija. Prestavljen je č. g. Anton Kuhn, bivši v počitku v Opčini, v Boljunc za kaplana. — Č. g. Matija Sila, bivši dub. pom. pri sv. Jakopu v Terstu, je izvoljen za fajmoštra v Rodiku. — Izpisane so fare: Umag, Grizinian, Korte d' Isola, Novako do 15. septembra t. l. — Umerl je č. g. Anton Valentin bivši plovnik v Korte d' Isola. R. I. P.

Odgovorni uredj., in vred. Andr. Einspieler. — Nastavitelj J. & F. Leon v Celovcu.